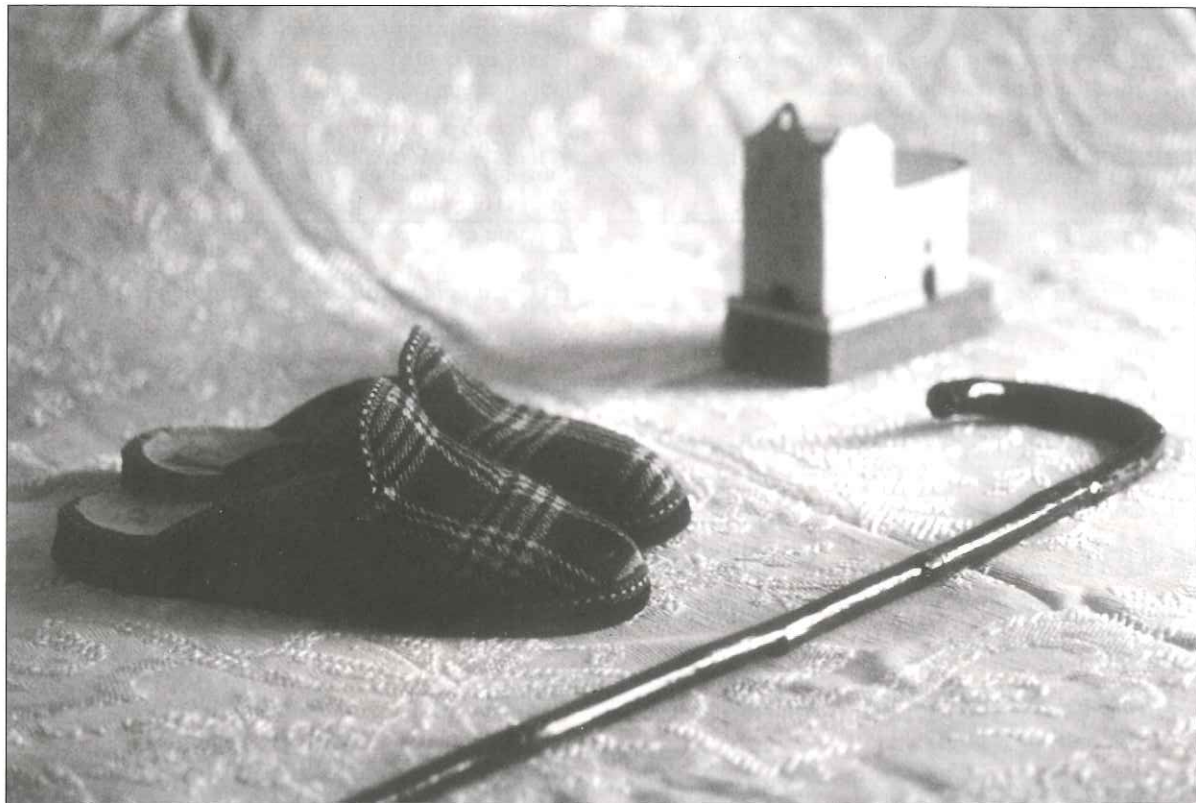

ens

22

REVISTA D'INFORMACIÓ DE SANT POL DE MAR

RICARD ESTOL

LA TERCERA
EDAT

Poesies santpolenques d'Antoni Martí Monteys (1889-1977).

Recopilades per Jaume Martí Valls (Monteis)

Els pescadors

Caminen pel sorral, el pas arrossegant,
poc a poc, poc a poc, amb els braços enrera
i els dits creuats, nuant i desnuant.
La terra els és un jou; el mar els allibera.
Quan salten a la platja i són fora del mar,
com peixos a la xarxa freturen desmallar-se
i gronxar-se en les ones, i altra volta varar
i, tot cercant el vent, dins l'aigua forejar-se,
fins veure les muntanyes més altes abaixades,
i aquelles tan llunyanes com un lleuger boiram,
i allí entre cel i aigua, amb les veles plegades,
calar la xarxa immensa com un teranyinam.
I encara que, quan llevin, el guany els sigui migrat
i delfins i roasses les malles els esqueixin,
tenen el pit prou brau i el color prou avesat
a la lluita del mar perquè mai defalleixin.
Fins que una o altra volta, en treure la llevada,
va sobreixint la xarxa tota fosforescent,
i es compten per milers les sardines ajades
omplint el golut ventre del negre bastiment.
Llavors, pel vent empesos, retornen a la terra
i, caminant calmosos, arriben a la llar;
i, ajaguts a la platja, són com una desferra
que en nit de llevantada hagués llançat el mar.

La barca (cant dels pescadors)

La barca és l'agre-dolç de nostra vida,
és pa de taula i és de dol perill;
l'estimen com la casa o com la vinya
i gairebé com la dona i el fill.

La barca és l'agre-dolç de nostra vida.

La barca és nostre goig i nostra pena,
nostra esperança i nostre foll neguit;
l'oreig ens canta quan hissem la vela,
i ens foregem en aigües de l'oblit.

La barca és la meitat de nostra vida.
Surem dins d'ella pels camins del mar;
tan frévola i llisquenta, tan petita
la barca és gairebé la nostra llar.

La barca és la meitat de nostra vida!

Barques al mar

Sobre la sorra lliscant suau
entra la barca dins del mar blau.

S'hissa la vela, blanca turgent,
com un llir d'aigua desclòs al vent.

Dins cada barca hi ha un fumerol,
un cant de joia o un cor en dol.

Com si depreses dels blancs carrers
fos cada casa que al mar volés.

La noia de les trenes

Tan abundoses són tes trenes
gentil veïna dels ulls clars,
tan abundoses i tan plenes,
que quan et trobo en el meu pas,

aquells matins de boira fina
saltant com daina pel camí,
no et cal a tu gentil veïna
altre abrigall pel teu coll fi,

qu'aquestes trenes abundoses
que sobre el pit auriolants,
com amb fermall de neu i roses,
reculls gelosa entre tes mans.

Sant Pol

De l'horitzó a la platja el mar brillant,
després vénen les barques repintades
amb uns colors molt vius: enlluernant
la blancor de les cases; les teulades
meravella dels ulls; i més amunt
la terra roja, sangonent encara,
i els garrofers molsuts; i amunt, amunt,
les vinyes defallint com una mare.

I la ratlla litúrgica dels pins,
immòbil processó de la carena;
i un núvol molt inflat, que porta a dins
el llamp d'argent com rutilant ofrena.

ÒPTICA CLARAMUNT

serveis

- Examen optomètric.
- Adaptació de tot tipus de lents de contacte amb exàmens i revisions periòdiques.
- Mesura de la pressió intraocular (prevenció del glaucoma).
- Aparells meteorològics, lupes, brúixoles...

C. Església, 210 - 08370 CALELLA - Tel. 766 06 93 ● Pl. Mèlies, 31 - 08397 PINEDA - Tel. 767 21 75

La Tercera edat, una edat encara per viure.

Segons el nostre cens de població, consultat el dia 2 de febrer d'aquest any, a Sant Pol hi viuen 509 persones nascudes abans del 1933; és a dir, 509 persones que van complir els 65 anys, l'edat de la jubilació, dins el 1997. És una xifra normal, dins les proporcions normals i generals del conjunt de la nostra societat, tenint en compte que el cens total de població de Sant Pol és de 3.180 persones. O sigui, que en la nostra vila, un 16% de la gent actualment passa dels 65 anys. És clar que també caldria tenir en compte els avis residents que no estan censats; avis que s'han establert a Sant Pol buscant la tranquil·litat del nostre poble. Perquè és evident que el creixement d'aquest en els darrers anys s'ha basat en bona mesura en els empadronaments de nous residents, fonamentalment provinents de Barcelona. Només cal constatar en el cens que de les 509 persones majors de 65 anys, 254, exactament la meitat, són nascudes fora de Sant Pol. Malgrat que bona part d'aquestes 254 no són empadronats recentment, sinó que vingueren a Sant Pol ja fa anys, alguns d'ells d'abans de la guerra, no hi ha dubte que el fenomen de la immigració -especialment de la immigració adulta o de la tercera edat, encara que sigui una immigració en bona part del mateix país- cal tenir-lo en compte. En canvi, el col·lectiu de la gent gran santpolenca no és un col·lectiu que actualment presenti gaires problemes ni demandes urgents, tal com ens explica Montserrat Garrido, regidora de Benestar Social, en l'entrevista que li hem fet. Els comptats casos de persones amb alguna problemàtica greu es poden anar resolent a través dels serveis de treballadores familiars o el servei de tele-alarma que l'ajuntament ajuda a finançar en els casos més necessitats. I en els casos més greus de malalties irreparables s'ha pogut ingressar la persona en un centre hospitalari que la pogués atendre amb condicions. Per altra banda cal considerar que a Sant Pol és important el grau de col·laboració entre familiars, i fins i tot veïns, de cara a l'ajuda de gent gran que necessiten assistència.

Pel que fa als aspectes més culturals o lúdics, els avis santpolencs són potser el col·lectiu més privilegiat de la població en comptar amb l'Esplai des de l'octubre de 1975. S'ha de valorar molt positivament la tasca lúdico-cultural i d'esbarjo que ha fet i està fent aquesta institució des de fa

Sala de l'Esplai dels avis

RICARD ESTOL

**De 3.180 persones censades,
509 han nascut abans de
1933; i d'aquestes, 254 han
nascut fora de Sant Pol.**

ja més de 22 anys al servei de l'ancianitat santpolenca. Tal com diu la Maria Carreras en un poema que publiquem dins l'entrevista que li hem fet, l'Esplai ha de ser lloc de "cultura, casa de seny i de pau, repòs, diversió i ternura". En bona part ha estat fins ara aquesta definició. Però la mateixa Maria Carreras, la persona que més anys ha dedicat la seva feina a l'Esplai, fa un advertiment important que caldria tenir present: l'Esplai de Sant Pol ha baixat molt, i no per causa dels seus actuals directores, en vitalitat i activitat. El grau de participació dels avis a l'Esplai ha baixat en comparació als primers anys. Encara que els socis són al voltant de la meitat de les 500 persones més grans de seixanta-cinc anys, no arriba al 10% d'aquestes persones les que diàriament fan ús de les instal·lacions de l'entitat.

La jubilació no hauria de voler dir parada total de l'activitat professional que s'ha portat a terme fins als 65 anys. Si aquesta activitat ha estat feta amb satisfacció i, per què no, amb creativitat i amb esperit de servei, i ha omplert personalment -cosa que seria el més òptim-, no té per què deixar-se de realitzar completament. Convidria trobar la manera de continuar amb unes condicions i ritme adequat a l'edat i salut aprofitant que es deixa de tenir responsabilitats inel·ludibles. I si la feina que s'ha fet fins als 65 no ha omplert prou, mai ha de ser tard per buscar aquella dedicació que per motius variats no l'havíem pogut trobar fins llavors i que potser hauríem desitjat de fer tota la vida. Hi ha exemples d'artistes i professionals que han triomfat havent començat de grans.

e.n.s.

Edita: Ajuntament de Sant Pol de Mar.

Consell de Redacció: Jordi Pomés, Josep Mestre, Ajuntament. Xavier Roca, CP Sant Pau. Gol, G.O.M. Antoni Bancells, A. C. Sant Pol. Jordi Puigdefàbregas, Amics de les Arts. Xavi Tresserres, Colla de Geganters. Pere-Omar Brusca, Centre Cultural. Ramon Roca, C.E.S.P. Eva Pujol, Parròquia. Guillem Mestre, CiU. Francesc León, PSC. Francesc Roura, IC. Pere Roura, ERC.

Fotografia: Ricard Estol.

Producció: Publinter, S. A. Tel. 766 14 51.

Impressió: Gràfiques Ponent, Pineda de Mar.

D. L.: B-24263-93

El nou santpolenc no comparteix necessàriament les opinions signades.

Impressió sobre paper ecològic verificat.

Perruqueria especial per a cavallers

José María

Nous serveis
Tints i emmotllats

Carrer Nou, 54 - SANT POL DE MAR

Maria Carreras Grau.

Al servei de l'ancianitat.

El passat 30 de gener es va fer un petit i senzill homenatge a la Maria Carreras. Era el dia que la Maria feia 65 anys. El dia que es jubilava després de més de 22 anys de treballar a l'Esplai dels avis. Els mateixos anys que fa que l'Esplai és obert, després que s'inaugurés el 30 d'octubre de 1975. L'homenatge se'l tenia ben merescut. L'estima-

ció i l'apreci que la major part dels centenars d'avis santpolencs que han passat durant aquests anys per l'Esplai li tenen o li han tingut són una bona prova i testimoni del seu bon fer i responsabilitat en la feina i el seu bon tracte amb la gent gran. L'Esplai ha estat per a ella, segons ens explica ella mateixa, com la seva segona casa.

Sempre he treballat molt de gust aquí. I, encara que sempre d'acord amb la junta, amb molta llibertat. En un principi se'm va donar l'opció a triar entre treballar fent la neteja de La Caixa o la de l'Esplai i vaig triar aquest últim. L'ambient de la gent gran m'agrada.

Sempre hi has fet la mateixa feina a l'Esplai?

No. Vaig començar primer fent les feines de neteja i d'ajuda a la infermeria. Més endavant m'hi vaig quedar totes les tardes. I quan el 1983 en Josep Maria Lloveras es va jubilar, vaig assumir la consergeria, inclosa la neteja i el bar.

I també participaves en les activitats extres que s'organitzaven.

Sí. També col.laborava a organitzar excursions i altres activitats com els treballs manuals, a cobrar rebuts... En

Maria Carreras rebent un obsequi que li oferiren els avis de l'Esplai

fi, a tot el que no era treball exclusivament de junta, encara que als primers anys també en formava part.

Has tingut col.laboradors, gent que t'ha ajudat en totes les feines?

Sí, molta gent. Però sobretot m'agradaria destacar la Mercè Escoda, que em feia les feines de suplència. La Mercè m'ha ajudat moltes vegades desinteressadament i ha estat per a mi molt bona companya i amiga.

Quina és l'època que recordes com a més bona en tots aquests 22 anys d'història de l'Esplai?

Sens dubte la millor època va ser la

primera. En primer lloc La Caixa hi abocava molt més que no pas ara. Els primers anys els socis pràcticament no havien de pagar res per les activitats extres que es feien. Per altra banda hi havia molta més participació que ara. La gent no ve tant a l'Esplai com abans. Me'n recordo de l'època d'en Ventura Mas, que sempre estava disposat a organitzar balls els diumenges, a tocar sardanes; les excursions amb en Siset en les que jo feia de guia... Llavors també hi havia molt més tertúlies que no pas ara. En aquells anys jo també em ficava a les tertúlies i vaig aprendre molt. Ara la gent es limita a jugar a cartes i al dòmino. Alguns llegeixen el diari. El bar també ha baixat molt.

I això per què?

No ho sé. La gent ara tendeix a quedar-se més a casa. Suposo que també hi ajuda el fet que ara hi hagi televisió a totes hores. No és que no vinguin a l'Esplai perquè van a altres llocs. No. Alguns et diuen que a l'Esplai la gent s'hi mor i que a ells encara els queden anys de vida, com si els fes por venir. Però això són manies.

I no tenen ganes de venir a l'Esplai els que s'acaben de jubilar?

No. Aquests els que menys. Abans de jubilar-se et diuen que sí, que ja s'hi esperen per poder venir. Però a última hora no vénen. Dels que tenen seixanta anys i escaig ben pocs vénen.

Quina edat, doncs, és la majoritària?

Els de vuitanta anys. I alguns de noranta i llargs. El Noi Carinyo, per exemple, va venir fins que es va morir als 96 o 97 anys. Els de seixanta et diuen que encara tenen molta feina.

Així, diàriament, quanta gent ve?

Actualment d'uns 30 a 35. Molt

Maria Carreras en el dia del seu homenatge a l'Esplai

pocs en comparació a anys enrera quan a vegades s'omplia tot. També és cert que últimament hi ha hagut moltes defuncions i poques altes. Cosa que ha col.laborat a baixar el nivell d'assistència.

I les dones també vénen?

Actualment són el grup majoritari. Són més que els homes.

I es barregen els homes i les dones?

Generalment no. Els dos grups tenen el seu espai i els seus jocs i és molt difícil veure una mateixa partida de cartes o dòmino homes amb dones. Sempre ha existit aquesta separació.

Aquest Esplai no ha estat, doncs, lloc per forjar parelles de vidus i/o solters?

No, l'Esplai de Sant Pol no. A altres pobles sí que ha passat o passa. Però no aquí.

Tots els jubilats poden ser socis de l'Esplai?

Sí. En principi l'accés és lliure. Es demana només que tinguin una residència a Sant Pol, encara que no sigui exclusiva. També és recomanable que els socis tinguin oberta una llibreta a La Caixa per facilitar cobraments, transferències...

Quins cursos heu organitzat a l'Esplai?

Gimnàs, treballs manuals, puntes de coixí, ganxet...

I de festes també en celebren?

Sí, generalment per Sant Joan, per l'aniversari de l'Esplai a l'octubre i per Santa Llúcia.

Es troben a faltar els que deixen de venir per defunció?

És clar. Ens afecten a tots. En alguns casos m'afecten tant que opto per no anar ni a l'enterrament ni a donar el *pésam*. Encara que pugui semblar que deixo d'anar-hi per lleugeresa, la veritat és tot al contrari.

Heu tingut relacions amb altres Esplais?

Només amb alguns. Sobretot amb el de Canet. Amb el de Canet ens convidem en les festes i fins i tot en algunes activitats.

És difícil el tracte amb els avis?

A mi sempre m'ha agradat tractar

amb ells. I per això he fet aquesta feina durant aquests anys. Ara bé. També s'ha de dir que es necessita mà esquerra. Solen ser tossuts, encara que amb mi sempre se m'han portat

Sempre he treballat molt de gust a l'Esplai, però la millor època va ser la primera.

molt bé. Una altra cosa seria, per exemple, treballar en una residència d'avis. Això ja seria diferent perquè ha de ser molt més dur si tens la responsabilitat de netejar-los....

L'Esplai té fama de ser un lloc de fer safreig, de criticaire.

És cert que té aquesta fama, però no és tan criticaire com diuen. Ni

molt menys. I menys ara en què la gent es limita a jugar cartes i al dòmino i ben poc es parla.

Després de 22 anys, doncs, ara la Maria passarà a ser una jubilada més. La jubilada santpolenca que més es coneix l'Esplai i la seva història. Probablement a partir d'ara el temps li recompensarà el servei prestat als ancians durant molts anys amb una feliç jubilació per a ella.

La Maria ens ha demanat si podem acabar la transcripció de l'entrevista amb la publicació d'un poema elaborat per ella. Un poema molt emotiu que sap transmetre perfectament molta de la saviesa adquirida per ella en els seus anys de treball al servei dels avis santpolencs.

Jordi Pomés

Què és l'Esplai

Què és l'Esplai, va preguntar-me fa molts dies, tot parlant, un vellet que comentava les coses que van passant.

Per mi un Esplai és cultura, casa de seny i de pau, repòs, diversió i ternura que a tots nosaltres atrau.

Tenim amics que t'escolten, coses que els vas desgranant que t'han passat, ¡qui ho diria!, de la família o del treball...

Com va passant la vida, els dies, els mesos i els anys, i sense donar-nos-en compte han passat vint-i-dos anys.

Anys de treballs i esforços però sempre procurant cuidar la salut dels cossos per tirar el carro endavant

I encara que els anys ens passin i no siguem els d'abans no vulgueu mai que diguin ¡mireu quina cara que fan!

Del poble som l'exemple per a tots els joves d'avui que veuen amb quin bon temple portem els anys amb orgull.

L'experiència m'ha ensenyat que la vida no és planera, mai no hauria imaginat tanta lluita i fal.lera.

L'edat reglamentària amb fe i fervor he esperat, ¡ja sóc una jubilada! Aquest dia ha arribat.

I jo pregunto ara si alguna vegada heu pensat ¿què és l'Esplai per a vosaltres? ¿algú s'ho ha preguntat?

Us dono les gràcies a tots pels anys que m'heu aguantat i us demano disculpes si en alguna cosa he fallat.

Moltes gràcies

Maria Carreras

Eva Fàbregas

Enquadernació de llibres

- FASCICLES
- REVISTES
- TESIS DOCTORALS
- ENQUADERNACIONS ARTÍSTIQUES
- RESTAURACIÓ DE LLIBRES

CARRER NOU, 52 ☎760 01 89 - SANT POL DE MAR

Especialitats en:
CARN A LA BRASA
PIZZA
ESPAGUETIS

CARRER NOU, 50 ☎760 11 22 - SANT POL DE MAR

Montserrat Garrido, regidora de Benestar Social.

La regidoria més relacionada amb les problemàtiques i assumptes generals sobre la gent gran és la de Benestar Social, des de fa deu anys portada per la Montserrat Garrido.

En realitat són cinc els anys que porto exercint com a regidora de Benestar Social. Perquè en l'etapa de l'alcaldia Roca només era regidora sobre el paper. El 1993, quan vàrem pactar amb l'equip encapçalat per en Pomés, vaig començar a treballar en el tema.

I vàreu abandonar la idea de la Residència per a avis.

Les residències geriàtriques són econòmicament inviables en pobles petits. Això està molt demostrat. Per tirar endavant una residència d'aquest tipus aquí a Sant Pol, com en totes les poblacions de grandàries similars a la nostra, s'ha d'arribar a acords amb la Generalitat per tal que aquesta col·labori econòmicament en l'obra. I en aquest cas automàticament la institució deixa de ser municipal i ja no és exclusivament per a avis de Sant Pol, sinó que resta oberta a tothom.

Llavors, quines alternatives plantegeu?

Abans que una residència creiem que pot ser molt més útil i pràctic els pisos tutelats per persones qualificades. A més, Sant Pol no té una necessitat vital d'una residència. Sí que s'ha hagut d'internar persones d'aquí; però eren casos d'avis molt malalts que no tenien cap més alternativa. A Sant Pol, per sort, encara es conserva molt la relació d'ajuda entre avis i fills, o fins i tot entre veïns. I això és el principal. No hi ha ningú que vulgui anar per voluntat pròpia a una residència. Per això creiem que les ajudes familiars a través del que se'n diu treballadors familiars o el servei de tele-alarma per als casos d'avis que visquin sols poden ser una solució molt millor per a tots que no una residència. En els casos de situació econòmica justa o precària, i sempre en funció d'aquesta situació, l'Ajuntament col·labora en part o totalment en les despeses tant de les treballadores fami-

liars com de les tele-alarms. Amb les tele-alarms la persona necessitada està connectada permanentment amb la Policia Municipal i l'empresa MUSA. Només tocant un medalló que porta la persona a sobre, ja sona l'alarma en aquestes dues entitats. La nostra política en aquest tema, que coincideix amb la de l'actual de la Generalitat, és que sempre que es pugui cal mantenir els avis a casa. I per a això estem disposats a ajudar.

Abans que una residència creiem que pot ser molt més útil i pràctic els pisos tutelats per persones qualificades.

Existeixen a Sant Pol gaires casos greus o problemàtics d'avis malalts que visquin sols...?

No. No hi ha problemes greus. Almenys que nosaltres en siguem conscients. Els metges ens avisen en aquells casos més problemàtics. Però repeteixo que a Sant Pol són compta-

díssims. Hi ha molt pocs avis que visquin realment sols sense que tinguin l'ajuda de fills o veïns. En general hi ha bona relació familiar, molt necessària per apaivagar les problemàtiques més greus. Sens dubte els santpolencs tenen molt de respecte als avis.

És gaire envellida la població de Sant Pol?

No. Sant Pol té les proporcions normals de gent gran que té el nostre país.

Però al nostre poble s'ha establert molts avis vinguts de Barcelona i altres llocs?

Sí és veritat. Però és difícil saber-ne el nombre perquè no solen estar censats. Sabem que existeixen per la utilització que fan dels serveis mèdics. Però aquest és un col·lectiu gens problemàtic i molt pacífic que no ha requerit encara de les nostres atencions a través dels nostres Serveis Socials.

Des de la vostra regidoria teniu programa d'activitats per als avis?

No. Nosaltres no organitzem ni hem organitzat activitats. Des de Benestar Social col·laborem en els serveis d'ajuda familiar als quals m'he referit anteriorment. També actualment oferim als avis un servei que realitza un jove objector de consciència que consisteix a recollir diària-

ment a l'Esplai les targetes de la Seguretat Social d'avis i els les torna amb la recepta emplenada per tal que aquells no s'hagin de desplaçar personalment al consultori. Per altra banda, a través de l'assistent social elaborem informes d'avis que es puguin beneficiar de la reducció d'un 50% de les taxes d'escombraries i d'aigua. Han de ser jubilats amb una jubilació que no passi d'un màxim que tenim establert. Per altra banda tramitem pensions de viudetat, d'antics combatents de guerra, tramitem també papers per

RICARD ESTOL

RICARD ESTOL

sol·licitar vacances a balnearis... Per altra banda comptem a l'Ajuntament amb la col·laboració de jubilats voluntaris que reguen jardins públics o ajuden en l'organització de les sardanes. També he de dir que des de Benestar Social estem oberts a rebre qualsevol idea per si hi ha algun col·lectiu de jubilats que vulguin fer alguna activitat fora de l'Esplai.

I activitats lúdiques?

Pensem que l'Esplai ja presta un gran servei pel que fa a les activitats lúdiques. I ho fa d'una manera molt activa. Fan excursions, tallers, balls... Nosaltres col·laborem amb l'Esplai a través d'una subvenció anual de 250.000 pessetes i amb una panera de Nadal que es rifa entre els socis. Encara que personalment considero que les ajudes econòmiques haurien d'anar destinades a activitats concretes. D'aquesta manera també hi

podria haver més col·laboració entre l'Ajuntament i l'Esplai. A mi, com a regidora, m'agradaria participar més en les activitats de l'Esplai.

Com creus que ha de plantejar-se la jubilació qualsevol persona que arriba als 65 anys?

La jubilació no ha de ser cap drama per a ningú. Molts s'ho prenen com un drama perquè creuen que ja no serveixen. Però la persona que comença una jubilació ha de pensar que ha complert una etapa de la seva vida i en comença una altra amb molt temps per poder fer moltes coses que no s'han pogut fer fins aquell moment. Per altra banda també es disposa de temps per prestar serveis als altres: ajudar als fills, als néts... No vull dir que s'hagi d'abusar dels avis utilitzant-los de cangur i atorçant-los responsabilitats inel·ludibles. Però sí que poden ajudar, sempre voluntàriament, als seus familiars.

Es diu que abans la gent gran era més valorada que ara.

El que hi havia abans era més jerarquies i l'avi ocupava el lloc de dalt. Però tampoc crec que allò fos el millor. Cadascú ha de tenir el seu paper. No crec que ara estiguin menysvalorats. Potser no se'ls fa el cas que se'ls feia abans. Però si ells procuren estar al dia la gent continuarà respectant-los i escoltant-los.

Creus que tenen millor vellesa els actuals avis santpolencs que els d'abans?

Sens dubte. Les condicions de vida han millorat molt i els avis i tothom se n'ha beneficiat molt. Actualment totes les cases estan molt ben condicionades (rentadores, nevera, calefacció...). Actualment la gent procura viure amb bones condicions i comoditats. Crec que avui dia els avis tenen molta marxa.

Records...

Recordo el bosc.
El bosc de les roques.
El camí fressat
per mules i rodes.
L'olor penetrant,
de les flors primeres.
Aquell raconet
cobert de falgueres.
Ocells virolats
als arbres i a terra.
El vent, rondinant,
dalt de la carena
i a frec del torrent,
el pedrís, que parla
d'un mirar perdut
i unes mans de fada...

Ha passat el temps.
Moltes flors primeres.
També han passat
anhels i fal·leres.
L'atzar m'ha portat
al bosc altra volta.
No hi ha viaranyes
de mules i rodes.
Un tou d'esbarzers
va xuclant la terra.
Ocells virolats
ja costen de veure.
El vell reguerot
ha negat el marge.
Del seu pas airós
queda una gran bassa.
La brolla a pilons
ha format resclosa
i a sobre el pedrís
morregen capgrossos.
Un roure esberlat
hi calca les fulles
i el sol, sorneguer,
hi fa pampallugues.

Tió.

**VIDRIERIA
SANT POL, S.L.**

- Alumini en general
- Vidres i miralls
- Mampares de bany
- Marcs a mida

Passatge del Mar, 2
Tel. i fax 760 06 93
08395 SANT POL DE MAR

Aigua, Gas i Electricitat

**CALEFACCIÓ
MELCIOR CASTELLAR SOLER**

Verge de la Mercè, 24
Tel. 760 06 75

08395 SANT POL DE MAR
(Barcelona)

Les excursions del CESP:

La Travessa a Sant Llorenç del Munt i la Passejada pel Collsacabra.

El que us explicarem avui, ja és història, gairebé prehistòria. La primera excursió que comentarem és la del 19 d'octubre. Per aquest dia, ja tan llunyà

el CESP ens vam proposar la Travessa del Massís de Sant Llorenç del Munt.

Encara que tota la vida n'havíem sentit parlar, i en sabíem algunes característiques, hem constatat que era un gran desconegut malgrat tenir-lo força a prop de casa.

La travessa va ser un passeig molt agradable, per camins, senders i corriols que s'omplien de la flaire d'infininitat d'herbes aromàtiques, hi podíem veure i olorar farigola, romaní, espígol

Vàrem tenir l'oportunitat d'entrar a la cova Simanya, que és d'origen càrstic, es tracta d'un tálveg hipogeu* de 360 metres de longitud. Després vàrem anar a la Cova del Drac, de la qual la rondalla conta que foren els moros derrotats i foragitats de les terres del Vallès i del Llobregat per les hosts dels comtes de Barcelona, que, per venjar-se de la seva derrota, van portar d'Àfrica una fera monstruosa que van criar al lloc de Santa Agnès fins que adquirí la seva impressionant grandària. Aquest drac va espavordir tota la contrada, ja que per alimentar-se destruïa els ramats i devorava bèsties i persones. La llegenda explica que va ésser el comte en persona qui hagué de batre's amb l'animal, ja que uns altres cavallers ho intentaren en va. El drac, ferit de mort pel comte va

La Cinglera del Far

MARIONA VILA

anar a morir a la muntanya propera del Puig de la Creu, situada a sobre mateix de Castellar del Vallès.

Potser ens allarguem massa, però abans de parlar de l'altra sortida us volem fer cinc cèntims del Monestir de Sant Llorenç. És una abadia benedictina situada al cim de la Mola, que és el punt més alt del Massís (1095 m) i és una de les esglésies més interessants del S.XI, que ha romàs pràcticament inalterada fins l'actualitat.

Ara és el torn de la sortida del 23 de novembre, una passejada pel Collsacabra: del Far a Rupit.

Si de l'anterior en destacàvem les olors, d'aquesta en podríem dir la sortida de la lluminositat.

El començament no va ser ben bé d'excursionista. En Targas ens va acompanyar a esmorzar a El Far, allà vàrem gaudir de la panoràmica. Després ens va portar fins al camí que ja

era més propi de caminaires, estalviant-nos així, haver de caminar per asfalt.

Tot el camí era un planejar per les cingleres, que ens permetia veure els paisatges com si fóssim ocells. Era impressionant el contrast d'un cel molt blau i clar amb unes muntanyes difuminades per les boires, que tot d'una s'esvaïen i ens deixava veure serralades llunyanes. Havent dinat, seguint per paisatges semblants, Rupit es deixa veure com un poblet de pessebre, però en arribar-hi, passejant-nos pels seus carrers estrets, trobem un brogit de gent

com al carrer Nou en ple mes d'agost.

Malgrat el començament i el final, no va decaure la qualitat de la sortida.

Tres caminaires del CESP

*tálveg hipogeu : llit d'aigua subterrània

La Cova del Drac

MARIONA VILA

L'Ester Roig ens explica de manera brillant l'experiència d'en Francesc Roura l'any passat quan se'n va anar a passar unes vacances d'aventura pels Estats Units amb bicicleta

En bici pels Estats Units

El nou continent, la terra de les oportunitats, els Estats Units són un altre món. En Francesc Roura Fugassot, del Centre Excursionista de Sant Pol, va decidir passar-hi les vacances d'aquest any [1997] recorrent-s'ho en bici. En Francesc fa cinc anys que aprofita les vacances per agafar la bici i anar a l'aventura, normalment sol, fent quilòmetres, coneixent gent, dormint en tenda. Abans havia estat només per Europa, però sempre acabava essent el mateix, aquesta vegada volia veure quelcom diferent, conèixer altres terres. Als Estats Units es trenca totalment amb el paisatge i els costums que poguem conèixer per aquí.

De Barcelona va volar fins a Atlanta i d'allà a Denver, que és el peu de les Muntanyes Rocalloses. Aquí és on comença el seu recorregut, que va ocupar de Denver a San Francisco, de la muntanya al mar. "Vaig triar del mig a l'Oest per la geografia, aquesta zona és on es troben les Muntanyes Rocalloses, Sierra Nevada, Yosemite Park, el Gran Canyon del Colorado..., està ple de meravelles naturals. Per Europa sempre havia funcionat segons etapes establertes per anar fent cada dia, però als Estats

de 120 quilòmetres al dia, mentre que a Europa la mitjana era d'uns 200. "Sempre fa molt de vent i tota l'estona el vaig tenir en contra. Consumia uns 30 litres d'aigua al dia. Havia d'aixecar-me a les sis del matí per evitar el sol al màxim, però quan sortia no es podia resistir. Allà tothom porta barret de cow-boy però no per caprici, és necessari".

"A les tres hores de vagar pel desert penses: què hi faig jo aquí? Això és de bojos. És impossible continuar endavant o tirar endarrera, perquè no hi ha res en 200 quilòmetres. Allà em va parar la policia i em van fer regular i llogar un cotxe per atravesar el desert". Continuant el seu camí arriba a Monument Valley, que és una vall sagrada amb tot el sòl vermell on sobreviu una reserva índia. Els indis viuen en unes condicions molt precàries. La fauna és variada, està ple de serps de cascavell, coiots, esquirols, ocells de tot tipus.

D'allà arriba al Gran Canyon del Colorado. "El paisatge et desborda, en aquest país tot és a l'engròs. Gran Canyon és impressionant, no es pot descriure. El riu a baix sembla un torrent. Vam intentar baixar amb un japonès, però se'ns van acabar les forces i l'aigua i vam haver de tornar. En

Tot és com a les pel·lícules, sorra, cactus, quilòmetres i quilòmetres sense res, només es troben benzineres de tant en tant

FRANCESC ROURA

Units no es pot, no per les distàncies sinó pel clima, que és molt extrem".

Després d'enfilarse per les Muntanyes Rocalloses, el relleu es converteix en un gran altiplà. Al principi tot és molt verd, està ple de pins, però a mesura que s'avança cada vegada va esdevenint més pelat. En Francesc va creuar per la Vall de San Luis, que és immensa, fins a Durango, la porta del desert. "El canvi en el paisatge és sobtat, la impressió a l'entrar al desert és enorme, tot és com a les pel·lícules, sorra, cactus, quilòmetres i quilòmetres sense res, només es troben benzineres de tant en tant". Hi ha algunes poblacions d'indis sedentaris, amb els pobles orientats de cara al sol. Les temperatures són d'uns 45 graus, això fa que sigui impossible fer etapes de més

arribar a dalt ja era negra nit, ens va enxampar la policia i ens va multar. Està prohibitíssim ser allà a la nit, perquè és molt perillós, et pots matar". L'endemà va baixar per provar de fer rafting, la vista és un espectacle, però es va trobar que s'ha de fer la reserva amb un mínim de tres anys d'antelació.

La propera etapa el porta fins a Las Vegas, ciutat d'anuncis lluminosos al bell mig del desert. "Allà tot és baratíssim, els hotels de luxe estan a l'abast de tothom. Vagis on vagis, tots els camins porten al casino, hi ha gent que en una nit es pot gastar autèntiques fortunes. La il·luminació és tanta que crec que es pot veure des de l'altra punta del desert".

De Las Vegas va fer camí cap a la Vall

FRANCESC ROURA

de la Mort, el punt més baix del país, uns 86 metres sota el nivell del mar. "Vaig anar descendent, la terra agafava un color de sofre, brillant, era impossible trobar aigua i si hi havia alguna cosa era salada. A baix la calor és insuportable, d'uns 60 graus i, coses dels americans, et trobes un hotel de luxe amb camp de golf, tot amb aire condicionat. Amb bici hauria estat impossible, és un infern, el vent et crema, els gelats es desfan abans que te'ls puguis menjar".

De la Vall de la Mort arriba a Fresno, allà torna a agafar la bici i enfila cap a Sierra Nevada. "És una meravella però el clima és sequíssim, extrem, també hi neva molt a l'hivern. A més a més, en tot el camí que vaig fer mai trobava ombra, fins i tot vaig haver d'anar a l'hospital per cremades". El país està ple de contrastos, es pot trobar una muntanya que per un costat és desert i per l'altre un bosc de sequoies. Per aquí hi viuen ossos, pumes, linxs, mapatxes.

Però el que veritablement va seduir en Francesc fou Yosemite Park, un paradís per qui ve del desert, un paisatge preciós, el clima perfecte. És el lloc ideal per escalar, i també per caminar, es pot estar dies sense trobar ningú. Hi ha unes parets enormes, cascades de mil metres... Als campings hi ha bidons de ferro per deixar el menjar, si no s'ho mengen els esquirols i els ocells. Foraden motxilles, tendes, tot. "A aquests campings és on trobes la millor gent del món, la confiança és total, no hi ha cap tipus de control. Es pot deixar el que sigui, ningú toca res, es reparteix tot. Quan s'ha de marxar del parc tothom surt plorant".

San Francisco va ser el final del recorregut. "És una ciutat preciosa. Criden l'atenció els contrastos entre els diferents barris, els xinès, l'italià, el barri negre... tot enganxat. El clima aquí era molt més fred, l'aigua del mar estava gelada i sempre hi havia boira - no vaig arribar a veure bé el Golden Gate. És normal que hi hagi foques, taurons. També vaig trobar curiosos veure la mítica presó d'Alcatraz".

Però les vacances s'acaben i s'ha de tornar. A en Francesc li han quedat moltes coses per veure, és un país enorme i fascinant, i ja s'hi espera per tornar-hi l'any que ve.

Ester Roig i Tobella

Taller de Pintura

Ja fa quatre anys que existim com a taller de pintura al poble. Ens hi hem comunicat i ho seguim fent per mitjà d'exposicions, assessorament i l'intercanvi d'opinions que s'estableix entre nosaltres i la família o amics. El to distès i la feina feta fa que sembli que tot sigui planer. Hi ha decepció, a vega-

des, però el resultat conjunt del que s'hi fa al taller empeny cap a superar aquests moments.

Entre aquests alts i baixos en l'estat anímic, agafem d'entre el col·lectiu de companys, un parell d'opinions per transmetre el pols d'aquest taller que fa possible la Regidoria de Joventut:

Les classes de pintura de ca l'Arturo

"El solaç del guerrer"

Les classes de pintura impartides pel mestre Dídac Raurell, són per la majoria dels qui hi assistim, com deia Nietzsche: "el solaç del guerrer", perquè després de tota una jornada de treball, ja sigui en un despatx, en un taller, en una botiga o bé la feina del dia a dia a casa, tothom necessita un descans o, si més no, un canvi d'activitat.

Els que hi assistim a les classes trobem aquest descans realitzant una activitat que ens reconforta i ens satisfà, perquè no només pintem: el que fem és plasmar en un tros de roba blanca les nostres sensacions, els nostres sentiments i per què no, com diu en Dídac, la nostra personalitat.

Cadascú de nosaltres hi destaca una part de sí mateix i això es produeix gràcies a la manera que en Dídac condueix les classes: observació, assessorament, crítica constructiva, elogis, cops d'efecte a les pintures i, fins i tot, suport moral en quadres que es compliquen un gra massa.

Malgrat aquest assessorament, possiblement no arribarem mai a ser pintors de primera fila, però, és tal l'entusiasme que hi posem que fins i tot entre nosaltres ens col·loquem el títol honorífic d'aquesta categoria. En la nostra opinió, més d'un quadre s'ho val i per això estem tan satisfets.

Tanmateix, tot i que experimentar i crear amb la pintura, cadascú de nosaltres també busca quelcom concret. Per alguns, les classes són una vàlvula d'escapament, per altres l'objectiu és el trencament amb la rutina o la pura distracció i d'altres simplement busquem passar el temps agradablement.

Val la pena arribar-se els dimarts i els divendres a les classes de pintura, perquè val la pena crear i gaudir, no només de la pròpia pintura sinó de la resta de companys.

Mercè Garcia Cervera

Pintura a ca l'Arturo

Pinto com escric. Escric com sento. Poc

Exposició del Taller de Pintura
Ca l'Arturo i l'Espai del 24 de gener
a l'1 de febrer.

RICARD ESTOL

a poc, lenta, pausadament. Es tracta de no tenir pressa. D'estar tranquil. I així arriben els divendres. Després de pujar les escales, el vell i acollidor recinte de ca l'Arturo. Allí, sempre, amb el sosec que transmeten els anys de permanència quasi inalterable, caballets i pinzells, carbonets, llenços i, sobretot, una envoltant olor de pintura que et dona la benvinguda, junt a un reduït i càlid grup d'amics als que els agrada també pintar.

I amb tots, en Dídac, el nostre mestre de les bones estones a punta de pinzell, suggereix, proposa, matisa amb un profund respecte el quefer d'aquells que a més d'aprendre, desitgem posar sobre la tela l'endeble petja del seu propi art.

Conxa Sotorra Campodarve

El moment cultural a Sant Pol és considerable, aprofitem els mitjans que se'ns ofereixen i no ens els deixem escapar.

Taller de pintura de Sant Pol

Sant Pol, gener de 1998

Què estem disposats a fer?

Sant Pol guanya població per emigració i, proporcionalment, el guany és major en persones adultes i jubilades que no pas joves. De fa temps que es produeix

**No val a dir que la gent gran s'ha de quedar a casa,
com aquell que deixa un cotxe en un pàrquing.**

aquest fenòmen d'envelliment de la població i com que els fets són els que són i no es poden negar el que cal és tenir en compte aquest sector de major edat i dedicar-li més esforços i recursos. No val a dir que la gent gran s'ha de quedar a casa, com aquell que deixa un cotxe en un pàrquing i no s'ha de preocupar per ell. Quan un deixa de treballar ha de sortir i fer coses (ensenyar, aprendre, viatjar, jugar, entretenir-se, fer trobades, fer exercici, etc.) i per això s'han d'organitzar activitats i destinar-hi diners.

Tot el contrari és la política del govern municipal. Copio

al peu de la lletra íntegrament el seu programa electoral per a la tercera edat:

"Pel que fa a Residència de 3ª EDAT considerem que:

- a cap lloc s'està millor que a casa.
- tots desitgem no sortir del nostre ambient.

Per això i per evitar:

- un endeutament de construcció desmesurat per a Sant Pol.
- un cost de manteniment mensual superior a 2 milions de ptes.

potenciarem el servei d'ajuda a la llar amb treballadors familiars, ajuts econòmics a la gent gran sense recursos i ajuts econòmics per als familiars que s'ocupen de la gent gran, seguint la tònica duta a terme darrerament per les Administracions Central i Autonòmica. "

En resum, aparcar-los a casa i procurar que surtin el màxim de barats possible, no estant disposats a fer inversions, només a donar "ajudes" (és la paraula fina que avui en dia es fa servir per no haver de dir caritat).

Pere Roura

Grup Municipal d'Esquerra Republicana de Catalunya

Anàlisi dels torrons de Sant Pau

El dolç de Sant Pau són els torrons de Sant Pau ("de babaia") que es consumeixen un cop l'any, el 25 de gener. Feta l'anàlisi quantitativa (indirecta) podem dir que es tracta d'un producte de qualitat, molt nutritiu i energètic, que és dins la gamma dels torrons d'Alacant o d'Agramunt, com es pot comprovar fàcilment, i que al ser un producte més que estacional, d'una data assenyalada, fa que menjant-ne només per la diada de Sant Pau no haguem de patir per l'excés de calories (a no ser que tinguem problemes per dietes hipercalòriques habituals o que el metge ens digui el contrari).

L'avantatge d'aquests torrons és que es fonen a la boca i que per tant no són durs

de mastegar (excepte l'avellana) el que provoca també que si ens en queden, quan ve el bon temps i les temperatures comencen a pujar, es desfacin tots sols. Però com que la humitat és molt baixa (13,45%) no hi ha el perill que es facin malbé i es conserven molt de temps.

Fets amb productes de la terra (el pinyó no és als torrons d'Agramunt ni als d'Alacant) són un dolç amb personalitat.

Fonts:
VVAA: *Tabla de composició de aliments*. Sandoz nutrition. Barcelona, 1994.

Redacció: *Turrone caseros*. Mi família y yo. Barcelona, Desembre 1994.

Carles Ribera: *El torró d'Agramunt*. Presència. Girona, 15-21 d'Agost de 1993.

Pastisseria Sauleda: *Torrone de Sant Pau*. Mostra de cuina tradicional catalana. Expo cultura '94.

Notes:

- Els valors dels tres quadres són prototípus standard. Les inevitables variacions de qualitat fan que aquests valors puguin variar amunt o avall, el que queda reflectit normalment en el preu de venda.

- He suposat que tan una clara com un rovell d'ou fan 25 grams cadascun.

- La proporció d'ingredients dels torrons d'Agramunt són suposició.

- Agraïxo la col·laboració d'En Salvador Sauleda.

Pere Roura

% Ingredients	Gema	Massapà	Xixona	Alacant	Agramunt	Sant Pau
Sucre	40	39	22	16	16	16
Mel	*	*	22	28	23	23
Fruita confitada	*	22	*	*	*	*
Ametlla	40	30	22	52	o bé 60	*
Avellana	*	*	22	*	o bé 60	o bé 60
Pinyó	*	*	*	*	*	o bé 60
Clara d'ou	*	9	12	4	1	1
Rovell d'ou	20	*	*	*	*	*
Aigua	no	no	no	sí	no	no
Pa d'àngel	no	no	no	sí	sí	no
Canyella en pols	sí	no	sí	no	no	no
Raspadura de llimona	sí	no	no	sí	no	no
Total	100	100	100	100	100	100

Quadre 1. Proporció dels ingredients a les diferents classes de torrons (estudi comparatiu).

100 g	Energia Kcal	Proteïnes g	Lípids g	Hidrats C g	Fibra g	Fòsfor mg	Colesterol mg	Àcids Grassos (g) saturats insaturats	
Sucre	380	0	0	99,5	0	0	0	0	0
Mel	300	0,5	0,2	75	0	16	0	0	0
Fruita confitada	215	0,02	0	57	0	0	0	0	0
Ametlla	620	20	54	17	14	470	0	4,1	45,3
Avellana	675	15	66	6	5	300	0	5,6	60,5
Pinyó	660	15	60	15	2,4	400	0	5,6	43,3
Clara d'ou	48	11	0,2	0,7	0	12	0	0	0
Rovell d'ou	368	16	33	0,6	0	550	1480	8,4	14,6

Quadre 2. Valor nutritiu i energètic dels diferents ingredients dels torrons.

100 g	Energia	Proteïnes	Lípids	Hidrats de C	Humitat
Sucre	380 - 0,16	0 - 0,16	0 - 0,16	99,5 - 0,16	<0,5 - 0,16
Mel	300 - 0,23	0,5 - 0,23	0,2 - 0,23	75 - 0,23	<24,3 - 0,23
Avellana	675 - 0,30	15 - 0,30	66 - 0,30	6 - 0,30	<13 - 0,30
Pinyó	660 - 0,30	15 - 0,30	60 - 0,30	15 - 0,30	<10 - 0,30
Clara d'ou	48 - 0,01	11 - 0,01	0,2 - 0,01	0,7 - 0,01	<88,1 - 0,01
Total	530,78	9,23	37,85	39,48	<13,45

Quadre 3. Valor nutritiu i energètic dels torrons de Sant Pau.

Nota del Consell de Redacció:

Atès que aquest n^o de l'ENS havia de sortir pel voltant de Sant Pau i, per tant, aquest article hauria estat perfectament enmarcat en el context d'aquesta festa, hem de demanar disculpes tant a l'autor de l'article com als lectors pel retard en què ha aparegut el present número.

“Cor Germanor”: 50 anys (i III)

Presentem la darrera part del discurs que mossèn Joan Carreras pronuncià en l'acte central de la celebració del cinquantè aniversari del Cor Germanor de Sant Pol el 31 de

maig de l'any passat a la Sala Polivalent de l'Ajuntament. Les dues parts anteriors es publicaren en els ENS núm. 20 i 21.

El mestratge de l'inoblidable Antoni Sauleda i Paulís -que fou també el fundador de la Cobla Orquestra “Maresma”-, va ser el nodriment musical de moltes generacions de santpolencs; amb admirable paciència benedictina, ens acollia els vespres a casa seva a solfejar. I en aquell memorable 29 de desembre de 1947, apareix també citat en l'Acta de Constitució del Chor Germanor.

Homes com ell, i la constància i l'esforç de la massa social de cantaires, foren el que donà al nostre Chor aquella seguretat i confiança d'estar en bones mans. Quants arranjaments musicals i harmonitzacions corals no hi féu!

No és ara el moment d'escatir el paper d'Antoni Sauleda i Paulís en la història de la música del nostre poble, però un petit record hi era obligat. Sí que ens hem de referir, més entretindument, a l'aportació del Mestre Salvador Vives, “en Vivetes”; perquè no fou només el cohesionador musical del Chor Germanor, sinó també el qui enllaçà el nostre Chor amb la tradició musical de l'avantguerra. Gràcies a les investigacions d'en Jordi Pomés, un jove historiador santpolenc de rigor i seriositat provada, avui en tenim més notícies: [Salvador Vives], diu, va viure i treballar en una època en què cantar en un cor podia tenir -i de fet tenia- una significació política important”.

Nat a Canet de Mar l'any 1890, era encara un vailet de 18 anys quan es féu càrrec de la direcció del Chor l'“Estrella”, que tenia la seu social al Cafè de “La Puda”; portà a Sant Pol l'esperit i la lletra dels “Chors de Clavé”, i fou present en els diferents canvis musicals del poble: l'any 1919 dirigí l'“Orfeó Sant Pol”, que nasqué de la fusió de l'“Estrella” i “La Sirena”. L'any 1928 l'Orfeó “La Sardana”, continuació d'aquest darrer. En Vivetes tingué tota la vida un especial afecte envers Sant Pol; tal vegada perquè l'any 1910 es pogué redimir del servei militar gràcies als diners de caixa que el chor “l'Estrella” li oferí desinteressadament. Ho explica ell mateix en una entrevista que li féu l'Oriol Cabrero, l'any 1950, a l'“Ideal”: Cantar i dirigir cançons de

Homenatge al Cor Germanor el deu de gener amb la participació d'antics grups musicals de Sant Pol

RICARD ESTOL

la nostra terra, diu, és a per mi una cosa indispensable per viure”.

En un article del mes d'abril del mateix any, titulat “Les caramelles d'enguany”, hi apareix una petita i valuosa crònica de la trajectòria del nostre Chor: “Proseguint ja fa tres anys la bella tradició que fou estron-

l'any 1949; sota la batuta d'en Vivetes, participà en un recital organitzat per Radio Exterior de España, dedicat als catalans de Llatinoamèrica”.

El segon, dirigit per l'Eduard Estol, fou l'inoblidable recital -ja del nostre record- que tingué lloc l'agost de 1965 aquí, en aquesta plaça, amb

El mestratge de l'inoblidable Antoni Sauleda i Paulís va ser el nodriment musical de moltes generacions de santpolencs.

cada -s'informa- el “Cor Germanor” ve de nou, per recordar altres temps, i les grans virtuts de la Pasqua”. El repertori d'aquell 1950 fou “La Pubilleta”, “La de les Trenes d'Or”, “Primavera” i “l'Empordà”. També s'informa que a més de la cantada anyal de caramelles, l'any anterior (1949) el chor santpolenc organitzà una “Vetllada Lírico-Teatral” complementària.

Si l'“Estrella” fou present en esdeveniments cabdals per a la vida cultural de Sant Pol com en la inauguració de les “Escoles” l'any 1910, també volem recordar dos fets històrics del Chor Germanor: el primer tingué lloc

motiu del centenari del naixement d'Enric Morera. Amb motiu d'aquella diada, l'escriptor i poeta Antoni Martí i Monteys va escriure una sentida evocació per al programa de festes, titulada “Homenatge al Mestre Enric Morera”, que la censura prohibí perquè era en català”.

Què en podríem dir, del repertori popular de cançons del Cor GERMANOR? És múltiple i variat; al costat de sardanes, havaneres, i cançons de Verdaguer, Guimerà, Maragall, i Josep Maria de Sagarra, hi ha també cançons polifòniques universals al costat d'aquelles entranyables “cara

melles", arranjades per en Vivetes; són peces populars que, pel seu llenguatge, recorden els temes que Mossèn Cinto Verdaguer recollia als peus de la Mare de Déu del Mont l'any 1884; són melodies senzilles i airoses, de ritme alegri, i textos que fan referència a les tradicions més íntimes i volgudes de la Pasqua: la cistella, els ous i les dàdives, les noies "que surten al balcó", la barretina, la Quaresma i la Pasqua de Resurrecció, el bon temps, la primavera... Com la

L'Eduard Estol agafà amb dignitat el relleu del mestre Vivetes i ha sabut mantenir ben alta la batuta.

que fa: Ja som a Pasqua, Pasqual florida, i tot convida a festejar... O aquella altra: Déu vos guard, guapes ninetes, la Quaresma és acabada, i la Pasqual és arribada, per poder tornar a ballar... amb un final graciós, inesperat, que ens posa a tots la riulla als

llavis: Adéu Andreu, adéu Andreu adéu.

I de l'Eduard Estol, què en podríem dir? Som amics i aquesta mateixa amistat ens impedirà tal vegada de parlar-ne amb aquella objectivitat que voldríem. Només direm que l'Eduard, amb la seva acurada formació musical té, a més, l'avantatge de ser un santpolenc de soca-rel; en uns moments de compromís agafà amb dignitat el relleu del mestre Vivetes i ha sabut mantenir ben alta la batuta, especialment en uns moments de crisi d'identitat; l'explosió turística, la crisi de valors i, per què no dir-ho?, un cert menysteniment de les tradicions populars catalanes, provocat per una pseudomodernitat, semblava dur les noves generacions als braços de tot el que venia de fora.

Fou en aquelles moments que, sense caure en el desànim i sense claudicar -tot i que ens consta que més d'una vegada en tingué la temptació-, l'Eduard Estol, amb la seva bonhomia i "savoír faire" portà la batuta "amb mà de ferro i amb guant de seda". I avui recollim els fruits d'aquest esforç.

RICARD ESTOL

El nostre Cinquantenari, amics i amigues, es tanca amb fermall d'or; no amb una traca final, sinó amb una celebració estusiàstica i joiosa que significa per al nostre COR GERMANOR un nou punt d'arrencada. Permeteu-me, doncs, com a antic cantaire, i amb la seguretat d'expressar el sentir dels nostres convilatans, que expressi un desig: que aquests 50 anys transcorreguts sigui també per a les noves generacions de santpolencs, un punt de referència insubstituïble: Gràcies Eduard. Gràcies, socis fundadors. Gràcies cantaires. Visqui el CHOR GERMANOR!

Joan Carreres i Péra

1 Jordi POMÉS; "El mestre Salvador Vives". a: ENS. - Núm.15. Juliol de 1996, pàg. 17-18. Vegeu també en aquest mateix número, l'article d'Elena i Fi Arnau Vives: "En Vivetes: una vida plenament dedicada a la música", pàg. 15-16.

2 Recordem que l'altre Chor, amb seu al "Cafè del Centre", s'anomenava "La Sirena", i que comptà també amb bons col·laboradors, entre ells el músic santpolenc Josep Maria Tarridas i Barri, autor del conegut pasdoble "Islas Canarias".

3 "Unes paraules de..." A: "Ideal", - Núm.14. Gener de 1950.

4 Recordem que el moment coincideix amb l'effimera obertura del règim (1949-1952) quan intentava captar-se les simpaties dels aliats i establir relacions diplomàtiques amb els Estats Units.

5 El text fou publicat posteriorment a: *Records santpolencs de l'escriptor i poeta Antoni Martí i Monteys (Barcelona 1889 - 1977)*. Sant Pol de Mar, 1989, pàg. 24-25.

Nota del Comitè de Mobilitzacions Bombers de la Generalitat de Catalunya

Com és sabut, des de l'any passat els Bombers venim fent un seguit de movilitzacions per reclamar l'optimització d'un Servei que ha caigut en un estat de precarietat greu tant sota el punt de vista de qui el dona com de qui el rep.

Degut a les respostes negatives i la lentitud de reflexos de la Conselleria de Governació, hem cregut necessari explicar als ens locals l'estat en què es troben al respecte. Així doncs, escoles, associacions de veïns, ajuntaments, etc han estat assabentats de com està la seva situació.

L'Ajuntament de Sant Pol ha estat informat entre d'altres coses de que es troba sota la cobertura zonal del Parc de Pineda, que cobreix les poblacions que van des de Fogars de Tordera fins Canet, amb un total de població empadronada de més de 113.000 habitants i als que cal sumar més de 205.000 habitants de població flotant entre segones residències i places hoteleres. Val a dir que a la zona hi ha dos Parcs de voluntaris, Tordera i Malgrat i que estant disponibles com indica el seu nom a la voluntarietat dels seus membres.

En resum, que la gran part de dies de l'any i en 24 hores, només es pot comptar amb 4 bombers professionals de guàrdia del Parc de Pineda. Insuficients, és clar, per cobrir tota aquesta població a més de la indústria, el comerç, la massa forestal, els accidents de circulació, etc.

Tot això pot venir a dir què n'és de trist pensar que en cas de

simultaneïtat de sinistres més val trobar-se en el que dona el primer avís, ja que de trobar-se en el segon és més que probable que l'ajut li vingui del Parc de Mataró, que es troba a 20 minuts de Sant Pol, i que amb sort no estiguin sol·licitats per un altre servei, o que a mig camí no se'ls averii el vehicle per culpa de la seva antiqualitat.

És per un munt de coses com aquesta que els bombers estem demanant un augment progressiu de les plantilles, a més de la cobertura de les vacants anuals fins a mitjanes europees, equiparació horaria i salarial amb la resta de funcionaris, requalificació de la nostra feina amb una formació digna, actualitzada i adequada a les noves necessitats, augment, millora i actualització dels mitjans materials tal i com ens mereixem els ciutadans. En definitiva, un servei de qualitat.

És realment imprescindible si es vol que siguem europeus o que fem les feines ben fetes per a no tenir fronteres i ésser de debò competitiu.

Malgrat tot, continuem a les seves disposicions tot i la precarietat que ens caracteritza i continuem lluitant per la seva seguretat que és la nostra feina. Així ho hem fet saber al vostre Ajuntament i d'altres institucions Sanpolenques.

**Comitè de Mobilitzacions
Bombers de la Generalitat de Catalunya**

El llibre *Sant Pol de Mar (1931-1948)*: voluntat permanent de fer poble

El passat divendres, 23 de gener, va tenir lloc la presentació del llibre *Sant Pol de Mar (1931-1948)*, original de l'historiador calellenc Jordi Amat i Teixidó. Aquesta monografia històrica es centra, per tant, dins el període de la república, la guerra civil i el primer franquisme, abraçant un llarg període de 17 anys, a les 318 pàgines que ocupa l'obra. Es tracta clarament d'un treball molt

professional d'un especialista en aquests temes, aportant tant documentació de l'Arxiu Municipal, com de l'Arxiu Nacional de Catalunya, de la Sots-delegació del Govern a Barcelona (antic Govern Civil), de l'Archivo Histórico Nacional de Madrid, memòries inèdites, o nombrosos testimonis orals que complementen i amplien bona part del contingut de l'obra.

Inicio l'obra una primera aproximació a la realitat social, política i econòmica de la vila, repassant l'associacionisme local, molt polaritzat al voltant de *La Sardana* i *Palestra*, els resultats electorals i aspectes, com ara les activitats professionals dels santpolencs, o la vida religiosa del moment. Continua després, amb un progressiu endinsament dins el període republicà, destacant-se la pugna dialèctica entre la Coalició d'Esquerres al poder i la Lliga Catalana a l'oposició. Arribat el transcendent any 1934, es concreta el canvi municipal, amb l'arribada de Lliga Catalana al capdavant de l'alcaldia, s'analitzen els fets del combregar o els fets d'octubre d'aquell mateix any que esdevenen episodis greus i excepcionals dins la normal convivència local.

En encetar el període 1936-1939 ens trobarem amb la creació del Comitè de Milícies, uns fets repressius bàsicament protagonitzats per elements forasters, el seny de les autoritats locals en procurar preservar les vides dels santpolencs, després s'analitzen les pugnes municipals, entre el bloc al poder PSUC-CNT i una ERC que actua com a força moderada jugant un paper d'oposició. A mitjans de 1938 aquesta darrera agrupació política arribaria a l'alcaldia actuant amb moderació i cercant un major grau d'equilibri entre tots els santpolencs. Era el que s'ha vingut a anomenar societat de la derrota (1937-1938) en què el pessimisme i les necessitats bèl·liques (contínua crida de noves llesves i una gana convertida ja en fam) anaven cremant les darreres esperances d'una guerra curta i allunyada dels joves de la vila.

L'autor planteja, tot seguit, una anàlisi de les interioritats dels grups polítics/sindicats i també de la realitat econòmica del moment, amb una indústria del gènere de punt atrapada per la manca de comandes, fluid elèctric, personal, i un redescobriments de la importància de la pesca i l'agricultura, al mateix temps que una creixent incorporació de la dona a

les activitats laborals. S'analitza la situació dels proveïments, el continuat augment dels preus, el racionament, el mercat negre i l'estraperlo.

També s'entra en els aspectes demogràfics, dels refugiats, amb els més de 250 que arribaren a Sant Pol. En qüestions culturals, es fa referència al desplegament del CENU (Escola Nova Unificada), l'habilitació de nous mestres i els canvis metodològics dins l'ensenyament.

Es pot veure un acurat treball d'informació sobre el cost bèl·lic de la guerra, els moments més greus, com l'embarrancament del vaixell *Chepko*, carregat de trilita, a les platges de la veïna Canet de Mar i la tasca de descarregar el material, les visites del *Canarias*, la construcció de defenses costaneres i refugis antiaeris, l'anàlisi de les llesves cridades dels més de

treball que pretengui arribar al cor de tots els santpolencs.

De fet, el llibre valora en la seva totalitat el seny mantingut tothora per les autoritats de totes les èpoques en el seu intent de mantenir la cohesió social, adaptant-lo, és clar, a les realitats canviants dels diversos moments. També destaca més els aspectes de continuïtat, que els trencaments oficials, cercant les pervivències i continuïsmes d'unes persones que estimen profundament el caràcter propi, l'especificitat del poble i que lluiten per mantenir-lo.

Queda clar que tothom es coneixia a un Sant Pol de poc més de 1.600 habitants i que, per sobre de partits i sindicats, perviu l'esperit de poble, de solidaritat, d'amistat. Valgui com a cloenda d'aquesta notícia i del sentit més profund d'aquest llibre, un fragment de la introducció del llibre:

Sant Pol de Mar no patí d'una manera tan contundent, com a altres indrets, els canvis radicals que comportava cada nova situació. El sentit de poble s'imposà per damunt de les ideologies, això, i un fi sentit ètic

o, fins i tot, estètic de responsabilitat en la gestió pública, pot quedar com a llegat i esdevenir modèlic, ja que va ser capaç de crear un coixí convivencial que intentà evitar els excessos que les circumstàncies i oportunitats acostumaven a dictar. Així, es va poder donar un major grau d'entesa en el moment de la reconciliació, tota vegada que les ferides no eren fondes i els sentiments generosos. Per sobre dels evidents atropells que es van produir, de la repressió i dels combatents morts, entre els santpolencs, pocs, molt pocs, van veure al davant l'estereotip d'una silueta definida de l'enemic, i sí, solament, la forçosa obligació i la matxacona propaganda oficial que parlaven de combatre, de resistir, de vèncer. Si la guerra s'hagués circumscrit a l'espai físic de Sant Pol, amb els ciutadans santpolencs com a protagonistes, no hauria durat ni un minut.

Jordi Amat i Teixidó

Sant Pol de Mar, 26/1/1998

Per sobre de partits i sindicats, va perviure l'esperit de poble, de solidaritat, d'amistat.

30 joves santpolencs morts o desapareguts en combat i l'entrada de les forces del CTV (Divisió Littorio) i unitats navarres a la població, durant la tarda del 30 de gener de 1939.

El darrer apartat del llibre comenta la tasca de les gestores municipals (1939-1948) integrades en part per personal polític de l'etapa corporativista de Primo de Rivera, en part pels neo-falangistes i excombatents, la implantació del nou partit únic FET y de las JONS, aspectes repressius i la pervivència de problemes estructurals i conjunturals, com ara el racionament, la manca de fluid elèctric normalitzat...

Sempre és interessant analitzar una vila blanca i de dimensions tant humanes i assolibles, emmarcada pels dos grans vigies de la població, Sant Jaume i Sant Pau. La quotidianitat i el caràcter propi de les persones que fan poble han de tenir un pes de primera mà en qualsevol

Una menja sofisticada

A mesura que passa el temps, en el nostre hàbit alimentari s'hi van afegint una sèrie de productes que uns anys enrere ni

coneixiem. Són plats que encara no han reeixit prou en la pràctica habitual, però sí que van guanyant terreny i cada dia més.

El seu nom, que en un principi ens sonava estranger, ja sembla de casa. Aquest és el cas del "FOIE-GRAS". A través del receptari francès coneixem una manera molt extensa de preparar-lo. Però no són pas els nostres veïns els únics coneixedors d'aquest producte. En gravats de l'antic Egipte es troben escenes d'esclaus embocant ànecs. Segurament, diuen els antropòlegs,

ja coneixien la finesa suprema que aconsegueix el fetge d'aquesta au. Pels que mai no l'heu cuinat he d'avisar que es tracta d'un producte molt especial. El seu nom ja indica que és un fetge gras, degut a una atròfia, que s'ha provocat a l'ànec, amb una alimentació controlada, per aconseguir aquest fetge tan preuat i estimat. Cal tenir clar en manipular un "foie-gras" que treballem un gènere tan fràgil com una mantega. Que si el tenim exposat a un corrent d'aire se'n ressent, que agafa amb facilitat les olors d'altres coses que hi ha al seu voltant. Que una agressió brutal del foc en cuinar-lo poden fer-li perdre ràpidament el greix i quedar-nos només amb una fibra eixuta.

Una de les maneres més clàssica i alhora més elegant i saborosa de preparar-lo és en terrina "mi-cuit". Un fetge gras, en cru i enter, pot pesar de 450 a 600 grams. Es comercialitza en diferents qualitats, que van des d'una tercera categoria a una d'extra. La qualitat superior s'ho val ja que és la millor d'una selecció feta en el moment del sacrifici de l'animal. Primerament, quan ens disposem a preparar una terrina de fetge, s'han d'obrir amb compte els dos lòbuls que el formen per extreure les venes que el travessen i poder-lo dessagnar bé, deixant-lo una estona en aigua amb gel i un xic de sal, que ens ajudarà en aquesta operació. Després s'asseca bé i ens disposem a amanir-lo. Cal ser prudents en l'amaniment, ja que el seu gust és molt suau i delicat, i mai les espècies no han d'emmascarar-lo. Farem una barreja de sal, sucre, pebre, un pols de nou moscada i una copeta d'un bon vi d'Oporto, o d'un altre vi olorós similar. S'adoba bé el fetge amb l'amaniment i es col·loca en una terrina que pugui anar al forn i molt a la mida del fetge que hem preparat. Cal deixar-lo 24 hores a la nevera perquè agafi tots els perfums de l'amaniment.

A l'hora de coure'l, ho farem al forn, al bany Maria i, a

RICARD ESTOL

El seu nom, que en un principi ens sonava estranger, ja sembla de casa. Aquest és el cas del "Foie-Gras".

guardar 24 hores més a la nevera. Aquest pes i el repòs farà que, en tallar la terrina, es converteixi en un mosaic i no hi hagi buits entre els talls. L'endemà s'escalfa un xic el greix que varem decantar en coure-la i, n'hi afegirem a sobre, just que la cobreixi, 1/2 centímetre. Aquest greix, en refredar-se, li fa de tapa natural, protegint la terrina de l'aire que li és agressor. La guardarem a la nevera i la menjarem abans d'una setmana que és el temps que es guarda. No us he pas de dir que amb unes torraderes fetes al moment és una de les menges més delicioses. Però us pro-

poso sofisticar-ho un pèl més. Feu unes tallades de la terrina, formeune unes boles. Arrebosseu-les amb uns tallets esmicolats (daus molt petits d'aquests borregos tan bons i torrats que fan els forns del nostre poble). A cada bola claveu-li també uns tres grans de sal grossa. Serviu-ho sobre un llit de poma àcida, api a bastonets, uns brins d'enciam del canonge, unes panses i una vinagreta molt lleugera feta amb un vinagre dolcet. El resultat,

a més de bo, és gustós i divertit.

En el proper ENS una de verdures ràpida i diferent. Us hi espero, DES DE LA MEVA CUINA.

P.D. Voldria demanar la col·laboració de les mestresses de casa de SANT POL. Aquest proper juliol el SANT PAU complirà 10 anys. Amb motiu d'aquest aniversari preparo un petit llibret que vol recopilar deu RECEPTES DE CUINA LOCAL. Aquella cuina que ens distingeix i que reflecteix el gust i la manera de fer d'una gent i d'un poble. Us demano la vostra col·laboració.

Carme Rusalleda

La contaminació lluminosa

Apaga un llum, encén un estel

Has vist mai la Via Làctia ? Qui ha robat la Via Làctia ?

Des de les grans ciutats ja no es poden veure els estels, des de Sant Pol ben pocs i cada vegada menys. Això és degut a la contaminació lluminosa (dels pobles veïns i del nostre) i a la pol·lució atmosfèrica, que reflecteix i dispersa els raigs de llum enviats cap el cel.

Què és la contaminació lluminosa ?

La contaminació lluminosa és la brillantor del cel produïda per la dispersió de la llum artificial en els gasos i partícules de l'aire, causada per la mala qualitat de l'enllumenat exterior.

La contaminació lluminosa no només no deixa veure el cel, sinó que és responsable de malversació energètica i econòmica.

A més a més pot causar accidents de trànsit, ja que una mala il·luminació enlluerna conductors i vianants, i provoca cansament visual i somnolència.

No solament produeix molèsties als veïns (intrusió lluminosa) sinó que dóna una falsa sensació de seguretat (llums massa potents produeixen, per contrast, ombres molt més fosques).

Un mal enllumenat envia part de la llum cap el cel en comptes d'enviar-la allí on realment fa falta, és a dir, projectar-la cap al terra. Cal que els punts de llum tinguin pantalles adequades per a dirigir la llum al terra i que impedeixin la dispersió cap al cel.

També produeix confusió als animals nocturns i migratoris. Les aus nocturnes pateixen l'enlluernament, especialment les cries en la seva primera volada, i moltes acaben estavellades contra parets i edificis de les zones urbanes.

Il·luminar millor no vol dir posar més llums !

Una bona il·luminació permet:

- Estalviar energia i un millor aprofitament dels recursos naturals. La llum dispersa suposa un sobreconsum d'energia elèctrica. També la utilització de les bombetes de vapor de mercuri comporta una despesa d'un 70% més que les de vapor de sodi d'alta pressió i d'un 140 % més que les de baixa pressió. Cal rebutjar les bombetes de vapor de mercuri. Un estudi recent del Dr. Jordi Coves (UPC) mostra que a Espanya es llencen de forma no controlada uns 800 Kgs. de mercuri a l'any procedents de les làmpares. També cal eliminar els fanals de tipus globus i instal·lar els fanals de manera que les pantalles opaques impedeixin la dispersió de la llum cap al cel.

Quants milions de pessetes anuals ens costa l'enllumenat? Quants ens en podríem estalviar amb una bona il·luminació? Ens pot dir el nostre Ajuntament quina és la factura anual que paguem per l'enllumenat públic?

- Evitar accidents i molèsties per una llum mal dirigida.

Per a reduir la contaminació lluminosa:

- Utilitzar llums de sodi a baixa pressió ja que consumeixen:

- 5 vegades menys que els llums incandescents,
- 2.2 cops menys que els llums de mercuri,

RICARD ESTOL

Tots tenim dret a observar les estrelles de les quals procedim.

- 1.5 vegades menys que els de sodi a alta pressió i fluorescents.
- Apagar els llums exteriors quan no siguin realment necessaris.
- Apagar l'enllumenat de monuments després de mitjanit.
- Dirigir el feix de llum vers la via pública, no als ulls dels vianants
 - o conductors.
- No fer servir llums de bola sense pantalla. Desaprofiten més del 50% de l'electricitat que consumeixen perquè dispersen tant la llum que cal posar bombetes de molts més watts per a il·luminar una mica el terra.
- No dirigir focus ni raigs làsser cap al cel. Aquest estiu, cap a Canet hi ha una discoteca (suposo) que ens envia en feix de raig làsser que ha agreujat molt el problema. Per què ho permeten? Des d'aquí demano a les autoritats competents que ho prohibeixin immediatament. Amb quina autorització (i amb quin dret) ho fan? Qui ens defensa el dret de poder mirar el cel sense enlluernaments? Sapiguen que la UNESCO ha declarat el Cel Fosc com un Dret de les Generacions Futures.

Consideracions

El número 20 de l'e.n.s, monogràfic sobre el medi ambient a Sant Pol, és molt interessant i felicito tots els qui hi han intervingut. El monogràfic m'ha animat a plantejar als santpolencs el tema de la contaminació lumínica, molt greu a les nostres contrades.

Hi haurà algú que se n'enriurà (no veuen que sigui "contaminació" i que "faci mal"). Acostumen a ser els ignorants i per això els disculpo. Il·lusionat -sóc un il·lús?- he escrit aquest article amb l'esperança que el seu contingut faci reflexionar tothom amb un "i jo què puc fer?".

- Què pot fer un Arquitecte ?
- Què pot fer un Enginyer ?
- Què pot fer un Polític ?
- Què pot fer un Periodista ?

El que puguem fer ho hem de fer, i no només per quant ens estalviarem en el rebut de la llum.

El cel fosc ha estat des de la més llunyana antiguitat una finestra oberta a l'Univers. Als primitius els permeté d'observar el moviment dels astres i determinar així el pas del temps, per saber quan havien de sembrar, per sobre

viure. Als homes de civilitzacions més avançades els facilita de comprendre com és el cosmos i de què està fet, i així determinar el lloc que l'home hi té. Nosaltres som els hereus de tot allò que els avantpassats, nit rera nit, contribuïren a configurar: el coneixement que ara tenim de l'Univers.

Combatre la contaminació lluminosa és treballar per preservar el dret de les futures generacions a tenir un medi ambient millor i un cel més pur. Tots tenim dret a observar

les estrelles de les quals procedim. Preservem el dret de contemplar-les. Fem entre tots que la immensa bellesa d'una nit estelada no es converteixi en un simple record sentimental en la ment d'algú. Apaga un llum, encén un estel.

Albert Capell Brugués

Agrupació Astronòmica de Barcelona ASTER

El joc de cartes al Cafè del Centre de Sant Pol (IX)

- Jugo!
- Passo!
- Passo.
- Vaig a pagar-ne un, que fa estona que no em veig res.
- Aï!, quan en Quim gemega. Amaniu les carteres. A mi no m'enganxa; me'n vaig i tinc cartons per vestir-vos.
- Ja us ho fareu. Jo també me'n vaig al cel.
- Som-hi Quim? Jo vaig a una. Mira quina peça he xavegat!
- Ho veieu? Aneu dient d'en Quim i en Martí els va pelant!
- Mira noi, no et vull pas enganyar. Dilluns, dimarts i dimecres: as, groga i rei. Carta falla i el nou de trumfo pel darrera. T'escapes? Doncs retrata't, que són nou-centes panaroles. Gairebé tres litres d'oli de Borges. I no et descuidis d'engreixar el plat.
- Mal llamp et parteixi! Tenia dos de petits i la puta...
- Procura que no et vinguin mai de cames enlaire, que són perilloses. En Martí disfruta si enganxa el Quim. No és que no li agradi guanyar als altres jugadors, no. Podríem dir que fer canari al Quim és una doble victòria. En Martí és un pagès d'uns cinquanta anys, amb divuit dioptries a cada ull. Té serioses dificultats en distingir les cartes o no confondre una peça de vint duros amb una de cinc. Dictador i exigent, no

es queixa mai de la seva desgràcia si pateix una mala ratxa. Diu que "qui no vulgui pols que no vagi a l'era". És un fervent aficionat a fer gràcies amb les cartes. Sempre fa les mateixes: si el trumfo és l'as de copes, fa veure que aixeca una garrafa, amb gran esforç dels dos braços ferms, tragueja durant molt

**Demana un got d'aigua
bruta i un sofrí. Vol dir
tònica amb ginebra
i un cigar.**

temps, sense restriccions sonores; després provoca un sorollós rot. Si el trumfo és el quatre de bastons, imita la mula, plorant i gemegant com l'animal. Si la gira és el cavall, es posa a mossegar, ensenyant les dents, o aixecant l'anca per expulsar un corrent d'aire amb violència. Totes aquestes pantomimes les repeteix malgrat ser ell l'únic que riu, que ja són ganes de fer l'animal. En Martí, de jovenet, les havia passat piadoses. Anava a un graner vell, a les afores del poble, amb el seu pare. Tenien un sac que el col·locaven, obert per la boca, davant d'un forat dels gats

que hi havia en els baixos de la porta del graner. Mentre el xicot aguantava el sac amb franciscana paciència, el seu pare saltava al graner per una paret adjunta a la porta, procurant fer tota la xerinola possible amb pots o llaunes. Les rates s'empeïaven i marxaven per on podien. Si set o vuit rates intentaven d'escapolir-se pel forat dels gats, ja tenien sopar. Qui dia passa, any empeny! En Martí renega com els carreters antics i no tolera la paraula senyor, segurament perquè no hi té res a veure amb aquestes paraules tan profundament exòtiques. Demana un got d'aigua bruta i un sofrí. Vol dir tònica amb ginebra i un cigar. Afirma que soparà peus de porc i una plata de grava, que són fesols. Si un dia no pot fer la partida és per una raó ben senzilla: té músics a casa seva. Per a donar aquesta explicació imita un trompetista; la trompeta és el puny tancat; un dels dits fa de broc de porró; amb la boca xerrica com si engolís un bon tragueta de vi. Tota aquesta comèdia només vol significar una cosa elemental, que es pot explicar amb poques paraules: en Martí tindrà convidats. El seu llenguatge metafòric no deixa de tenir el seu encant quan s'escolta per primera vegada.

Josep Maria Pujol

Fragment d'un treball inèdit sobre el joc de cartes a Sant Pol (continuarà)

Cortinatges Sant Pol d'Alfons Panadès

Carrer Bonavista, 29
08395 SANT POL DE MAR
Telèfons 760 02 57 / 886 10 69

AIGUA • GAS • ELECTRICITAT • CALEFACCIÓ

C. Herois de la Fragata Numància, 4-6
08395 Sant Pol de Mar
Tel. 760 22 59
Tel. mòbil 970 23 06 59

3ª Cursa de Sant Esteve

El dia 26 de desembre de 1997 es va celebrar aquesta cursa que des del Consell Municipal d'Esports intentem vagi arrelant dins de la gent del nostre poble i molt particularment entre els més petits.

Enguany el matí es va despertar tapat i amb pluja que va deixar el recorregut moll i perillós de cara a possibles accidents, fet que va provocar que ens plantegéssim la suspensió de la cursa. Però en deixar de ploure i en veure que anava arribant gent amb ganes de fer-la ens vàrem decantar per portar-la a terme.

Les classificacions finals varen ser les següents :

RICARD ESTOL

En la Categoria Infantil-Cadet, l'Octavi i en Marc es varen disputar la victòria final des del primer moment.

Categoria Pre-benjamí (400 mts. apx)

- 1.- Ferran Roig amb un temps de 1,17
- 1.- Marina Urban amb 1,27
- 2.- Carles Belles amb 1,30
- Marc Guzmán amb 1,30
- 3.- Pol Puigvert amb 1,32

Categoria Benjamí (400 mts. apx)

- 1.- Oriol Agustí amb un temps de 1,07
- 2.- Arnau Xumetra amb 1,09
- 3.- Jordi Brusca amb 1,12

Categoria aleví (900 mts. apx)

- 1.- Gonzalo Martínez amb un temps de 3,31
- 2.- Sergi Fiallega amb 3,38
- 3.- Ernest Piqueras amb 3,42

Categoria infantil-cadet (1.400 mts. apx.)

- 1.- Octavi Anoro amb un temps de 4,15
- 2.- Marc Roig amb 4,15
- 3.- Ferran Guzmán amb 4,12

Categoria Open (1.400 mts. apx)

Masculí

- 1.- Enric Roig amb un temps de 3,40
- 2.- Sebastià Guim amb 3,51
- 3.- Josep Carreras Jr. amb 4,00

Femení

- 1.- Maria Tió amb un temps de 4,45
- 2.- Cristina Sauleda amb 5,58

Els millors temps en les tres edicions de la Cursa son :

Prebenjamins

Ferran Roig	1,17 (1997)
Marina Urban	1,27 (97)

Benjamins

Sergi Millet	1,01 (95)
Anna Missé	1,08 (95)

Alevins

Dario Vázquez	3,23 (96)
Gonzalo Martínez	3,23 (96)
Laia Agustí	3,28 (96)

Infantils

Octavi Anoro	4,15 (97)
Marc Roig	4,15 (97)
Maria Roig	5,06 (95)

Open

Enric Roig	3,40 (97)
Maria Tió	4,45 (97)

Amb la intenció de cercar espais comuns d'interrelació entre els pares i mares d'alumnes de la Llar d'Infants, s'han endegat uns tallers, alguns dels quals vénen funcionant des de finals d'any. Aquests tallers són: manualitats, guitarra i cançons i dances infantils. Cal destacar el bon ambient que regna en aquests, que fa que els assistents s'ho passin d'allò més bé, al mateix temps que s'ha d'agrair al personal docent de la Llar la seva col.laboració per facilitar el desenvolupament d'aquests tallers. Abans de les vacances de Nadal es va fer una exposició dels treballs del taller de manualitats i una cantada de nades a càrrec dels membres del taller de guitarra. També un grup de mares i pares de la Llar va fer una petita representació dels Pas-

torets que va estar molt ben interpretada i ambientada. Des d'aquestes pàgines els felicito per la tasca que fan i animo a aquells que encara no ho fan a participar en els tallers. No se n'apenediran.

El servei de menjador està funcionant bastant bé i s'ha pogut observar que a poc a poc es va incrementant el nombre d'alumnes que utilitzen aquest servei, especialment aquells que l'utilitzen de manera discontinua.

El passat dia 23 de gener va venir el Sr. Monclús, inspector de zona, a fer la inspecció de la Llar, el qual ens va felicitar per l'ampliació tant d'espai com de servei que hem fet per aquest curs.

Francesc León

Les obres de la Plaça de Sant Cristòfol

Altres vegades he comentat que quan l'Equip de Govern de l'Ajuntament decideix tirar endavant una obra o projecte sempre ho fa amb la millor intenció i interès per la vila i mai amb ganes de perjudicar ningú; el que passa és que sovint, per més bé que es vulguin fer les coses, mai es fan a gust de tothom. Això és arxisabut i ho prova el fet que no fa gaire, amb motiu de les obres que s'han realitzat per obrir el nou carrer d'accés a la nova Pl. Sant Cristòfol, i per tant, també a la mateixa plaça se li ha donat una nova estructura i enjardinament, hi ha hagut algunes controvèrsies i desacords. L'obra, en línies generals, ha quedat molt bé. Aquell entorn ha millorat de manera considerable i la gran majoria de veïns afectats reconeixen que les seves respectives finques han millorat molt; per tant es de suposar que la causa principal de les queixes discordants han estat motivades per la imposició de contribucions especials, atès que ja sabem que a ningú ens agrada que ens toquin gaire la butxaca, encara que se'ns digui, com en aquest cas, que han millorat les finques, tot i que cal remarcar que l'import repartit entre les quotes a pagar pels veïns és el referent al 75% del cost del carrer, no de la plaça; de tal manera que l'import total de les contribucions és de quinze milions i escaig, quan l'import global de les obres és de seixanta set milions.

Ben cert que els veïns tenen tot el dret de queixar-se i estar en desacord amb el que ells creguin, però no es menys cert que l'Ajuntament, obrant amb total legalitat i equanimitat, també té tot el dret d'imposar contribucions especials emprant diferents procediments, entre ells, agafant per base els valors cadastrals, i més quan les obres que es realitzen comporten, tal com he dit, una millora de les finques afectades.

Altra cosa és la forma de pagament, la qual ha sigut també motiu de discòrdia. No cal dir que l'empresa

constructora té necessitat de cobrar, i qui la contracta té l'obligació de pagar dins un temps prudencial, el que mirant-ho èticament tots sabem on pot arribar. Doncs bé, l'Ajuntament, una vegada pagada la seva part, li queda també l'obligació de pagar l'import corresponent a les contribucions especials. Per tant, mentre no cobri, aquest haurà de fer de banquer; o sigui avançar els diners. Mirant-ho des del punt de vista totalment imparcial, s'ha de dir que el més correcte seria que els veïns amb obligació de pagar, ho facin en el més breu possible de temps, per no perjudicar les arques municipals, que són de tots, i si algú té alguna dificultat, no seria gens il·lògic demanar algun petit préstec en alguna entitat de crèdit, i més ara que els interessos són molt baixos. De totes maneres, la Comissió de Govern, atenent en part les sol·licituds dels contribuents, els quals varen demanar retardar i fraccionar els pagaments fins el 31 de desembre de

Aquell entorn ha millorat de manera considerable.

l'any 2000, va aprovar de manera definitiva imposar tres terminis: el primer, amb un 40% de la quota a pagar abans del 31 de desembre de 1997; el segon, amb el 30%, a pagar abans del 31 de març de 1998 i el restant 30%, abans del 30 de juny de 1998. Val a dir que, de moment, han pagat tots -alguns d'ells la totalitat- excepte dos; un va presentar recurs, el qual se li ha desestimat i se li cobrarà per via executiva i l'altre que no pot pagar, es seguirà el curs legal fins arribar a l'embargament de la finca.

No serà per endemés comentar que les primeres queixes varen sorgir al anunciar un primer repartiment de quotes, que varen ser calculades agafant com a base els valors cadastrals dels solars de les finques, com sempre havíem fet en anteriors repartiments i totalment legal, com ja he dit. Però atès que els valors cadastrals en aquell indret presenten alguna desigualtat,

Plaça St. Cristòfol

RICARD ESTOL

va donar lloc a algun greuge comparatiu, motiu pel qual les primeres quotes varen ser anul·lades, tot considerant que seria just rectificar-les, agafant per base tres factors: m² del solar, metres lineals de façana i edificabilitat. Així es féu el nou repartiment, igualment del tot legal.

Quan es va aprovar el projecte l'any 90 -per tant ve de lluny-, ja es varen preveure contribucions especials per finançar l'import de les obres. També s'aprovà dividir el projecte en tres fases i això vol dir que ja es comptava en el fet que realitzar l'obra no seria "joc de poques taules", sinó que seria més o menys llarg portar-la a terme, i això també ha sigut motiu de raonades crítiques, a les que hi podem sumar les que han provocat el fet que en la última fase es va fer algun petit canvi del projecte sobre la marxa, el que certament s'hauria pogut preveure amb més antelació. Amb tot, el que més ho va retardar va ser el trasllat de la benzinera.

Però per fi l'obra es pot considerar finalitzada i jo hi aplicaria aquell adagi castellà que diu "nunca es tarde cuando llega". Ben segur que d'aquí a uns anys ens haurem oblidat de tot i ens sentirem orgullosos que amb aquesta millora Sant Pol és més maco que abans, i desitjaria que amb tot aquest enrenou a ningú li quedi el més petit ressentiment, sinó tot el contrari i que l'esperit de col·laboració en surti reforçat. Si no és així costa i cansa fer coses, i consti que mai ens sap greu de rebre queixes o crítiques, quan són assenyades i constructives.

Francesc Pomés i Roca

Cursos d'Educació Viària

La Regidoria de Governació, juntament amb l'Escola Pública Sant Pau, estan portant a terme durant el present curs unes classes d'educació viària per a tots els nens de tots els nivells escolars que comprèn aquest col·legi, és a dir, des de 3 a 12 anys. A part d'intentar donar uns coneixements bàsics sobre educació viària per tal que els nens guanyin en seguretat a l'hora de moure's per les vies públiques -tant per quan van a peu com amb bicicleta-, els cursos també pretenen donar a conèixer als infants i nois de Sant Pol les funcions bàsiques de la Policia Local i que entenguin que aquestes funcions no es limiten a la regulació del trànsit, sinó que també comprèn tasques de vigilància, d'ajuda i col·laboració a gent necessitada i malalts, etc. El policia local Joan Pera és l'encarregat d'impartir els cursos en el nivell d'educació infantil (de 3 a 5 anys), i Àngel Garcia ho és de la resta de nivells (de 6 a 12 anys). Aquests professors compten amb material didàctic oficial de la Generalitat que comprèn des de cartells amb il·lustracions a vídeos. A partir d'aquest material s'ensenya als nens els diferents coneixements que cal que adquireixin: la utilització correcta del pas de vianants, la comprensió dels semàfors, dels senyals -especialment l'STOP-, saber per on han de circular les bicicletes, etc. Els cursos compten amb molt bona acollida i participació per part dels alumnes. A final de curs es realitzarà una classe pràctica a partir d'un circuit que es muntarà al Parc del Litoral.

L'Àngel Garcia en una classe fent de professor.

També dins del marc d'aquests cursos d'educació viària es faran pròximament uns cursos de socorrisme. En aquest cas sols s'impartirà als nivells més elevats -quart, cinquè i sisè de primària- i el professor serà un membre de la Creu Roja de Canet de Mar. També està previst, encara que no concretat, un curs impartit per bombers sobre les funcions bàsiques d'aquests i les precaucions que cal prendre la gent per evitar els riscos de foc tant a la llar com al bosc.

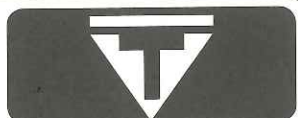
El problema dels excrements dels gossos

Es tornarà a fer una campanya de sensibilització pel tema dels gossos i els seus excrements ja que malauradament són molts els propietaris d'aquestes bèsties que continuen incomplint les normes sobre aquest aspecte. L'objectiu és que tots els propietaris de gossos recullin del terra els excrements d'aquests quan són en una via o lloc públic i de pas de gent. No pot ser tampoc que el Parc del Litoral es converteixi en un lloc habitual perquè els gossos defeqüin tal com està succeint en aquest moment.

FERRETERIA - DROGUERIA

SANT PAU⁵

Pujada Sant Pau, 5 - Tel. 760 00 35
08395 SANT POL DE MAR

Taller Tobella

Carretera N-II, núm. 5 Tel. 760 04 17
Sant Pol de Mar

FINQUES Sauleda

Carrer Nou, 29
08395 SANT POL DE MAR
Tel. 760 09 16
Fax 760 05 96

Bruguera, 26
08370 CALELLA
Tel. 769 10 12
Fax 760 05 96

Resum de les reunions celebrades pel Consell Municipal de Medi Ambient durant l'any 1997.

Selecció dels temes més importants amb algunes reflexions i s'hi s'escau actuacions:

1. Barana de les escales sota l' Hotel "Gran Sol":

Es va fer abans de l'estiu.

2. Jardins del Passatge de les Escales: Estava molt abandonat. El jardiner el va adequar.

3. Tints Carbonell: Valoració de l'estat de la fàbrica.

Compromís de trasllat. Instal·lació de gas ciutat.

4. Deixalleria. Estudis teòrics de pressupost, ubicació, materials, dimensions, amb intencions de tirar-ho endavant.

5. Residus Urbans. Resum dels contenidors que disposem i dels que encara estan pendents de lliurar. Contenedors d'escombraries: Cal marcar indicant el seu ús, i el que no s'hi pot llençar.

Contenedors d'oli de cuina: Millorar la ubicació per facilitar l'accés controlable. Contenedors de matèria orgànica: El Consell Comarcal en té previst col·locar-ne. Durant l'any 1998, convé fer una prova pilot de compostatge.

6. Carretera de Sant Cebrià. Caldria eixamplar la carretera posant una vorera ampla per vianants, bicicletes i plantar arbres.

7. PERI. Ampliació del catàleg de cases i creació d'un catàleg d'elements on s'inclouguin els arbres.

8. Antenes del Pi del Soldat. Hi ha un contenciós, per què no s'ha deixat posar una tercera antena. S'ha fet un contracte de lloguer. S'ha fet una sol·licitud per canviar de color les antenes, i així es dissimulin.

9. Xiprer d'en Peret. Es va inclinar, no donant garanties de seguretat i es va tallar, cosa que va provocar polèmica veïnal per falta d'informació.

10. Bústia de Medi Ambient.

S'ha fet el seu trasllat a les oficines de l'Ajuntament junt amb el Punt d'Informació.

11. Inventari d'arbres per carrers i places.

Definició per facilitar el seu control.

12. Plaça Sant Cristòfol. Comentaris sobre el projecte respecte a: escales, voreres, distribució dels aparcaments, ajardinaments...

13. Barana del carrer del Mar. Convé col·locar una barana per separar, ja que queda molt a prop del tren. Es demanarà a RENFE.

14. Assegurances dels que fan obres amb possibles impactes mediambientals.

Obres que poden repercutir negativament en temes mediambientals, cal un estudi d'impacte ambiental i retenir la fiança fins que s'asseguri que no hi ha cap repercussió negativa en aspectes mediambientals. Exemples com els arbres morts del bosc de Can Muntaner degut a la rasa que va fer l'empresa instal·ladora del gas.

15. Fira alternativa. Molta assistència de públic, un èxit.

16. Catàleg d'arbres. És necessari fer-lo oficial.

17. Miradors. Preservar el de Can Pi. Salvar el dels Garrofers, encara que des de la Generalitat es rebutja el projecte.

18. Neteja de solars a les urbanitzacions. S'ha requerit als propietaris dels solars en mal estat, que els netegin.

19. Estalvi d'aigua. Convindria col·locar regularadors de pressió per estalviar aigua. Es pot arribar a estalviar d'un 30 a un 50%.

20. Estalvi d'energia. S'ha instal·lar aparells per reduir el cost energètic públic, regulant les hores de funcionament de bombes d'aigua, enlluminat urbà, essent l'estalvi d'un 40%.

21. Auditoria Mediambiental. S'hauria de fer una auditoria per saber

Caldria eixamplar la carretera posant una vorera ampla per a vianants i bicicletes

com estan els recursos naturals del poble.

22. Poda. S'ha de fer un estat d'amidaments i s'ha sol·licitat a diverses empreses que presentessin un pressupost.

S'ha parlat de reduir la freqüència de la poda, per què amb el temps només s'haurà de fer retocs puntuals, i no es perjudicarà tant a l'arbre.

23. Platges. Estudis previs amb l'objectiu d'aconseguir bandera blava.

Neteja de les platges molt ben feta aquest estiu. Han sigut les platges més ben puntuades del Maresme.

24. Abocadors incontrolats. S'ha avisat als propietaris per què ho netegin i ho tanquin.

25. Canvi de Regidor de Medi Ambient.

A partir del mes de juny hi ha hagut una reestructuració de la regidoria de Medi Ambient, deixant el càrrec el Sr. Joan Piqueras i entrant com a regidor el Sr. Manuel Fernández.

Reunions celebrades: 10.

Temes tractats: 38 en total.

Assistència Màxima: 10 persones.

Assistència Mínima: 6 persones.

Consell Municipal de Medi Ambient.

La pluja a Sant Pol el 1997

El total de litres d'aigua caiguts a Sant Pol durant el 1997 va ser de 526. Per mesos van caure les quantitats següents: gener: 65; febrer: 0; març: 0; abril: 42; maig: 7; juny: 141; juliol: 10; agost: 14; setembre: 17; octubre: 40; novembre: 113; i desembre: 77. Per tant, els mesos de juny i novembre van ser els més plujosos i els de febrer i març els més secs. Realment molt secs perquè no van veure

caure ni una gota. Els 526 litres en conjunt recollits no arriben a la mitjana normal a Sant Pol -que en l'ENS núm. 19 dèiem que era de 607 litres segons els litres caiguts des del 1957-. Per tant cal considerar que va ser un any més aviat sec que contrasta amb les pluges que hem tingut sobretot a finals d'aquest mes de gener -que van aigüar la festa i fira de Sant Pau- i començaments de febrer.

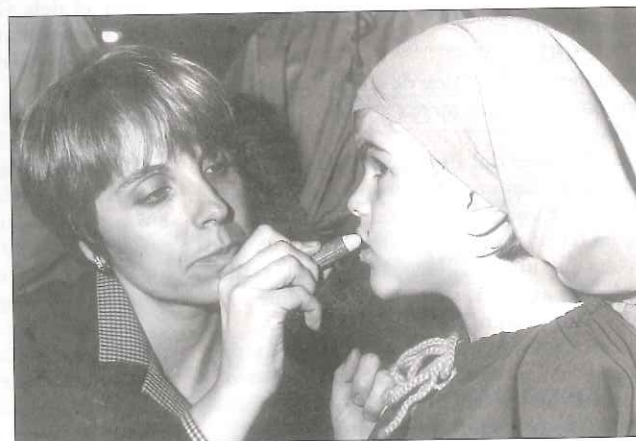

Neteja de la riera

RICARD ESTOL

Pastorets

Notícies Breus

Setembre

Dia

- 28 Taller de pintura.** Professor Dídac Raurell. Per informació a l'ajuntament.
28 Curset de tennis d'hivern al C.T. Sant Pol.
28 Futbol: F.C. Arenys 5 - At. Club Sant Pol 1.
30 Sortida a Cantàbria de l'Esplai.

Octubre

Dia

- 1 Taller de deures i d'anglès;** professora Núria Fugassot.
5 Futbol: At. Club Sant Pol 4 - Cristalleries F.C. 2.
6 Reunió de la coral La Nau per reunir més cantaires.
12 Futbol: Sant Miquel Cros 0 - At. Club Sant Pol 4. Molt bon resultat.
19 Centre excursionista de Sant Pol: travessa Massís de Sant Llorenç del Munt.
19 Futbol: At. Club Sant Pol 5 - Racing Badajoz 1.
24 (d'octubre, 7 i 21 de novembre i 5 de desembre) Cine Club Murtra.
23 Excursió de l'Esplai a Cunit.
25 Inauguració de l'exposició "4a lectura del fons permanent" a càrrec del pintor Jordi Curós, al Museu. Amics de les Arts.
26 Futbol: St. Cebrià F.C. 0 - At. Club St. Pol 1.
30 XXII aniversari de la inauguració de l'Esplai. Al matí, missa a la Parròquia. A la tarda, festa a l'Esplai. Campionat de petanca.
31 Sopar- tertúlia al restaurant Xaloc. Convidat Josep Gassiot Matas.

Novembre

Dia

- 1 Teatre** Colla de Geganters. Obra "Desdoblaments", amb dos dies de representació.
8 Viatge de la Colla de Geganters a Cuba per celebrar la Setmana Catalana. Futbol.
9 At. Club St. Pol 7 - St. Genís de Palafolls 0.
15 Taller d'anglès per a adults.
15 Donació de sang. Creu Roja.
16 III Marxa popular Vallalta' 97 amb bicicleta. Centre Excursionista de St. Pol.
16 Futbol: Vistamar 0 - At. Club St. Pol 2.
20 Excursió a les mines de sal de Cardona. L'Esplai.
23 Futbol: At. Club St. Pol 4 - Juvesport 0.
23 Excursió del Far a Rupit. Centre Excursionista de St. Pol.

Es va inaugurar el 24 de gener l'exposició de Josep de Ca l'Estrany al Museu

Marxa de Sant Pau d'enguany

Dia de la inauguració del nou cicle gener-maig del Cine-Club Murtra

La Fira de Sant Pau, al Carrer Nou

- 29 Futbol:** Sta. Susanna 1 - At. Club St. Pol 6. Magnífic resultat.

Desembre

Dia

- 2 Centre Cultural i d'Esbarjo.** Sortida al Teatre Nacional de Catalunya per assistir a l'obra La Gavina.
2 Alfons Martín exposa al restaurant La Casa.

AVIS tots els que hagueu escrit el vostre article amb disquet per a aquesta revista podeu passar-lo a recollir a les oficines de l'Ajuntament. S'acceptaran articles per al pròxim número de l'ENS fins al primer d'abril. Els articles es poden deixar a l'Ajuntament a nom de la revista. Han d'estar escrits a màquina. Si escriviu amb ordinador us agrairíem que ens deixéssiu l'article escrit en WordPerfect 5.1. per a Windows, o bé, si és fet amb qualsevol altre programa de tractament de textos, guardat en l'opció **Sólo texto/Only text**, a part d'imprès sobre paper. El disquet el podreu recollir després que sigui publicada la revista. Per altra banda cal que indiqueu també el vostre número de telèfon per si tenim algun dubte sobre l'escrit. Advertim alhora que no s'acceptaran anònims. Igualment l'ENS ha de conèixer la identitat del qui vulgui publicar algun article amb la signatura d'un pseudònim.

- 7 Casal Ca l'Arturo.** Tallers i sortides. Curs de socorrisme.

7 El cor de la Parròquia actua a TV2 cantant la missa.

8 Bàsquet 3x3 a l'estil de St. Pol.

8 Futbol: At. Club St. Pol 3 - Canet F.C. 2.

8 Curs de guitarra a Ca l'Arturo.

12 Concert de jazz tradicional al Cafè El Centre amb els New Orleans Stompers.

13 Futbol: Esport Pineda 1 - At. Club St. Pol 3.

13 Sopar de Cloenda a l'Hotel Gran Sol del 50è aniversari del Cor Germanor.

13 i 14 Fira de Santa Llúcia a la Plaça de l'Església, amb una muntada de pessebre i les actuacions de la Coral La Nau i la Coral Juvenil de l'escola de Can Llobet.

17 Sortida pre-Nadal a la sala de festes Bogart. L'Esplai.

19 Sortida a Barcelona per veure la ciutat il·luminada. L'Esplai.

21 Futbol: At. Club St. Pol 7 - U. D. Palau 3.

22 al 3 de gener Curs de Socorrisme a la Sala Polivalent.

26 de desembre. Tercera Cursa de Sant Esteve, organitzada pel Consell Municipal d'Esports

26, 28 i 4 de gener. Representació dels Pastorets al Centre Cultural i d'Esbarjo.

27 Arribada del Patge Reial "Meus Amores".

Gener

Sobre el mes de gener falten notícies que publicarem en el pròxim número.

Dia

10 Homenatge al Cor Germanor amb la participació d'antics grups musicals de Sant Pol.

17 Conferència-col.loqui de Francesc Ferrer Gironès "Feta la llei feta la trampa" organitzada per ERC

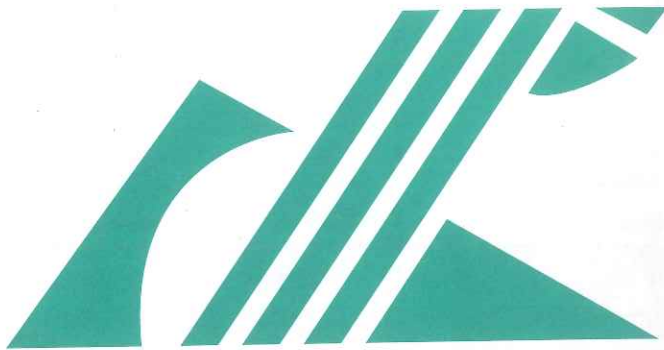
23 Presentació del llibre de Jordi Amat "Sant Pol de Mar (1931-1948). República, Conflicte Civil i Primer Franquisme".

Jaume Martí i Valls

"Monteis"

Nota: En el passat núm. 21 l'apartat de Notícies Breus va aparèixer, per error, firmat per Jordi Pomés, quan el seu autor en realitat va ser el nostre habitual col·laborador Jaume Martí Valls "Monteis".

RUSCALLEDA, S.A.

**EXCAVACIONS,
TRANSPORTS
I TREBALLS
AGRÍCOLES**

Av. Maresme, 9 — Tel. i Fax 763 10 12 — 08396 SANT CEBRIÀ DE VALLALTA

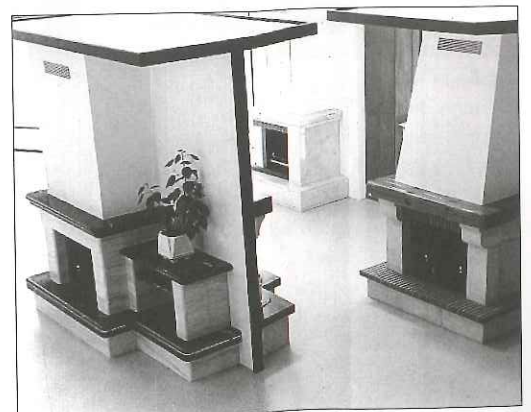
MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ I DECORACIÓ

Amargant

GRAN EXPOSICIÓ DE:

- BANYS
- BANYERES D'HIDROMASSATGE
- CUINES
- LLARS DE FOC

TOT PER A LA CONSTRUCCIÓ

DISTRIBUCIÓ DE MATERIALS:

PORCELANOSA

VENIS
CERÀMICA DE ELITE

ZIRCONIO
CERÀMICA

Ctra. de Sant Cebrià, s/n - SANT POL DE MAR - Tel. 760 01 12 - Fax 760 04 11
Santiago Rusiñol, 96 - PINEDA DE MAR - Tel. 767 14 16 - Fax 767 08 94